

הצבי ישראל

סיפור של גבורה יהודית בימי חורבן בית ראשון

פרק ראשון שקט של חורבן

דם ישראל נשפך כמים, אויב אכזרי הורג ומכה, שיירות של שרידי חרב מובלים לגלות, הולכים והולכים ללא מנוחה עד נהרות בבל.

על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו.

מעטים נשארו בארץ ישראל. נבוכדנצר הרשע השאיר בארץ כורמים ויוגבים ועליהם הפקיד את גדליהו בן שפן, כמאמר הנביא:

והעם הנשאר בארץ יהודה אשר השאיר נבוכדנצר מלך בבל ופקד עליהם את גדליהו בן שפן: הארץ שוממה ובוכה, כמאמר הנביא, דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד.

על צלע הגבעה בתים נטושים של כפר יהודי חרב. בעבר שוקק חיים, ילדים וזקנים ברחובות, כיום הרוס ושומם. צבא כשדים שדד והרס ואחריו באו שאר הגויים השכנים הרעים, שועלים קטנים מחבלים כרמים, פשטו על כרם ה' לשדוד ולהחריב את הנותר. חורבן אחרי חורבן.

לילה חשוך השמים זרועי כוכבים, ירח דק של סוף חודש אלול מאיר מעט את חשכת הלילה. נער צנום הולך בחסות צללי העצים ועובר בין הבתים, אוסף פירות מהעצים השבורים, מחפש בבתים אוכל להחיות את נפשו, אך השלל מועט.

דברי הנביא ירמיהו התקיימו: אין ענבים בנפון ואין תאנים בתאנה והעלה נבל...

יושב על סלע לאכול מהמעט אשר אסף, לברך ולהודות לה' על כי שפר גורלו, כי חי הוא. אמנם יתום מהוריו ואחיו הובלו בשבי, אך הוא חי והוא בן חורין.

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם בורא פרי העץ, ומתחיל לאכול חרישית.

לפתע חדל מלאכול. הוא נעמד, כורה את אוזניו, זה דמיון או מציאות?

מקשיב ושומע קולות שירה בכפר. רגליו לוקחות אותו לכיוון הקולות.

מתקרב בשקט, רואה אור מנצנץ מחלון בית חרב. הנה כבר מזהה את השירה, והללויה קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה...

מתקרב לבית בשקט בחסות החשכה, ללא השמעת קול. הוא למד להיות רואה ואינו נראה.

לפתע, הדלת נפתחת. עוד הוא חושב איך לברוח, ודמות בפתח שואלת בלשון העברים, מי בחוץ. יש פה מישהו?

האם מתכוון אליו? אין מישהו אחר. מי ראה אותו? איך גילו אותו?

מפיו יוצאת הקריאה, זה אני פה.

בוא, ברוך ה' אנחנו מחכים לך.

הנער מהסס. ניסיון חייו הקצר לימד אותו להיזהר, גם יהודים לא תמיד נאמנים. אל תפחד, יש פה אנשים

טובים ואוכל טעים והחתן קורא לך.

יוצא מתוך מחבוא צללי העצים אל פתח הבית. חושב ומנסה להבין איך גילו אותו.

ברוך הבא, אתה עשירי קודש.

איך ידעת שאני בחוץ?

לא ידעתי.

אבל קראת לי.

נכון. אנחנו תשעה גברים בבית וצריכים יהודי עשירי להשלים למנין כדי לברך שבע ברכות לחתן. החתן אמר לי צא וקרא לעשירי. מכיוון שביקש יצאתי וקראתי. כשהופעת מתוך החושך, הייתי מופתע לא פחות ממך. דע לך שהחתן בחור יקר עם כוחות מיוחדים.

חסד ה'. בתוך כל ההסתר פנים שיש בחורבן, רואים השגחה מופלאה.

מנקה את האבק מעל בגדיו, מנסה להסתיר את התרמיל, ובצעד מהסס נכנס לבית.

בית חם, ריח תבשילים מעורב עם ריחות בשמים. בחדר קבוצת אנשים מאירי פנים. בראש השולחן בחור צעיר, עם לבוש צבעוני של חתנים.

החתן קם לכבודו. ברוך הבא, חיכינו לך אתה עשירי קודש. בוא תיטול ידיים לסעודת מצווה.

אין צורך להפציר בו. הריחות והרעב דוחפים אותו ליטול ידיים ולברך.

עסוק באוכל, מעיף מבט על הסובבים. אנשי צורה, לא שואלים מי אתה, נותנים לו לאכול בשקט. על פניהם

נראה הסבל הנורא. הם שרים לשמח חתן וכלה, אך שירתם מהולה עם עצב, תפילה ותקווה.

הרב יחיאל אבי החתן ניגש לנער. אני שמח שטעים לך, נראה שהיית רעב. תאכל לאט, לא בריא לאכול הרבה אחרי רעב. האוכל יחכה לך.

הוא צודק, אני אעצור חשב הנער.

ר' יחיאל, עומד לפני המסובים והם מקשיבים בדריכות.

אני אקצר.

בחסד ה' זוכים אנו ליום השביעי של שמחת חתן וכלה.

כולם יודעים, חיינו בסכנה. כמו שהאורח היקר גילה אותנו, כך אחרים יכולים.

אני מודה לכל ידידינו שנקבצו לשמח את בני החתן עם כלתו היקרה.

יש שואלים, מה לחתונה בשעה סוערת זו לעם היהודי. הרי הצרות מתרגשות ואין איש יודע מה ילד יום. אבל זכינו לפני החורבן לארס את הזוג היקר, בת אחותי הצעירה והצדיקה רחל, עם בני אלחנן ולפני שבוע הם באו בברית נשואין.

איש ואשה זכו שכינה ביניהם ואין השכינה שורה אלא מתוך שמחה. כל המשמח חתן וכלה עוזר להוריד את השכינה לבית הנבנה, וכאילו בנה אחת מחורבות ירושלים.

אנחנו זוכים בתוך החורבן לעסוק בבנין חורבות ירושלים, בתקווה לגאולה במהרה.

לצערנו גיסי היקר אבי הכלה, הרב סעדיה הי"ד, לא משתתף בשמחתנו. הוא דאג להגן עלינו עד מותו. הגויים יודעים שנשארו חסרי מגן, ע"כ מחר בבוקר נעזוב את המקום.

נצא לדרך אל ארץ בנימין ונסתתר שם עד שיתברר המצב בארץ.

נברך את החתן והכלה שיזכו למצוא מנוחה בביתם, שהשכינה תשרה בניהם, ויזכו לבנים ובני בנים ההולכים בדרך ה' יתברך.

יהי רצון ורחמים ממרום על אחינו בית ישראל הנתונים ביד זרים, לשומרם ולקיימם עד שובם לארצנו, בתום

שבעים שנות הגלות כהבטחת הנביא.

ברכת המזון ושבע ברכות בקול חלוש, עם הרבה תפילה להצלחת הבית הנבנה, אל תוך הבלתי נודע. האורחים נפרדים מהחתן ומאביו ויוצאים אל תוך החשכה, אל שרידי משפחתם הנאבקים על חייהם. החתן קורא לנער לישב לידו.

שמי אלחנן, מה שימך?

יוסף בן יהודה.

תספר לי בן כמה אתה, ומה נער צעיר עושה כאן בלילה.

אין הרבה מה לספר, אני בן 14, משפחתי משבט בנימין, נשארתי לבד מכולם. כבר 4 שנים, אני נע ונד ושורד בחיים. שמעתי שמלך בבל השאיר את רבי גדליה עם שארית הפליטה, על כן אני עושה דרכי אל המצפה, להצטרף אליו. אני מתחבא ביום והולך בלילה, ה' מזמן לי אוכל ואני חי בשמחה.

אלחנן החתן אומר, אני מבוגר ממך בשלש שנים, אבל נראה שעברת הרבה בחיים. אני גם רואה שאתה חכם וישר. אם תסכים, נהיה חברים נאמנים.

הנער נבוך, מעולם לא חווה פניה כה כנה וישרה. אך החתן לא מחכה לתשובה, פונה לאביו ומספר לו על הנער יוסף, ומבקש אולי נדאג לו למזון לדרך.

האב פונה ליוסף, ודאי יוסף. תישן פה הלילה, נכין לך צידה ומים וה' יצליח את דרכך. רק תדע שהמצב מאוד מסוכן.

אגלה לך. גיסי סעדיה אבי הכלה, היה שומר ראש של מושל האזור. היה גיבור גדול והוא יצא בשליחות לרבינו גדליה. לאויבנו נודע על השליחות והם ארבו לו בדרך והוא נרצח. הם חוששים שיצא עוד שליח, על כן הם אורבים לכל מי שהולך לרבינו למצפה. יתכן שכדאי לך להתחבא מספר שבועות עד שיתברר המצב.

אני לא סיפרתי לאורחים כדי לא להדאיג אותם, אבל מחר בבוקר בני החתן יצא בשליחות לרבינו גדליה. הייתי מציע לך להצטרף אליו, אך השליחות מאוד מסוכנת. לך לישון נדבר שוב בבוקר.

מכינים ליוסף מיטה נוחה, אך הוא מבקש לישון על האדמה כמו שרגיל.

שקט, בני הבית נמים את שנתם, אחרים כוח למחר.

יוסף לא נרדם. מחשבות רצות, מהי השליחות הגורלית שצריכים לקחת חתן מחופתו.

החתן אלחנן נראה מלומד בתורה, הוא רוצה להיות חבר שלי. אני כבר התרגלתי להיות בודד, אך חבל להפסיד חבר כזה. גם המשפחה והחברים אנשים טובים ונאמנים. המחשבות רצות אך העייפות גוברת, ויוסף נרדם.

עלות השחר. תפילה בזריזות עם תחנונים על עם ישראל בארץ ובגולה.

יוסף האורח הצעיר ניגש לר' יחיאל.

אנא ספר לי, מה השליחות?

אספר לך, כי אין מה להסתיר. נודע לנו ממקור מהימן, שבני עמון שכרו את ישמעאל בן כנענה לרצוח את רבינו גדליה היושב במצפה. כתבנו איגרת ושלחנו עם דודי סעדיה ה"ד, אך הוא נרצח בדרך. כתבנו איגרת שניה וכמו שאמרתי לך אלחנן יוצא הבוקר בשליחות לרבינו גדליה למסור לו את האיגרת.

אלחנן הוא צעיר, אך לימדתי אותו תורה והוא תלמיד חכם. הוא גם למד לוחמה מדודו סעדיה והוא לוחם מעולה וחכם וזהיר. קשה לנו מאוד להיפרד ממנו כי הסכנה גדולה, אך השליחות יכולה להציל יהודים רבים ואת ישוב ארצנו. אשתי ואני מתפללים וגם תפילות רחל אשתו הצעירה, יעמדו לו ללכת לשלום ולחזור לשלום.

יוסף מהרהר ומחשב בליבו ואומר, אני יותר מתאים מאלחנן.

יחיאל מופתע, אך יוסף מסביר. אני כבר יותר מארבע שנים חי במדבר ועל ההרים בין הגויים והאריות ושאר

חיות. למדתי להתחמק מאויבים ומחיות רעות, ואיך לגבור עליהם. אני גם מכיר את הדרכים והשבילים והמעיינות. אלחנן ישמח את אשתו החדשה ואני אלך עם האיגרת לרבי גדליה. יחיאל לא מסכים. אתה לא לוחם ואם תפגוש אויבים חייך וגורל השליחות בסכנה. לפתח אלחנן מגיע ופונה לאביו. אולי יוסף יצטרף לשליחות, כי טובים השניים מן האחד. יחיאל עדיין חושב, אך יוסף עוזר לו להחליט. חשבתי על השליחות, ויש לי תכנית איך לצאת בלי שהאויבים יגלו אותנו. אלחנן ואני יחד נוכל להגיע לרבינו גדליה ולמסור לו את האיגרת. יוסף מבקש בשקט, אני מבקש שאל תצחק עלי, אבל אני אשמח אם נלך יחד אלחנן ואני, כי מעולם לא למדתי תורה. אם נלך יחד אלחנן ילמד אותי תורה בדרך. ר' יחיאל בקושי עוצר את החיור. עוד הוא מהסס אם לשלוח נער רך בשנים לשליחות מסוכנת, והנה אלחנן כבר לוחץ ליוסף הנרגש את ידו ואומר לו, אנחנו נהיה חברים נאמנים לשליחות קודש. אתה תלמד אותי איך חיים במדבר ואני אלמד אותך תורה. אלחנן מוסיף, כתוב בתורה: וְאַהֲבָתָה לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ אָנִי, יְיָ-הוָה. אם נאהב אחד את השני, ה' יהיה אתנו ואיש לא יוכל לפגוע בנו.

יוצאים לשליחות

שקים עם צידה לדרך, הנער יוסף מוביל בראש. יש לנו שעתיים הליכה על ההרים, אח"כ נצא למרחבי המדבר שם נלך רק בלילה. כי הימים חמים המים יכולים להיגמר מהר, הלילות קרים ולא מאבדים מים, ביום יכולים לגלות אותנו בקלות. אמנם יש שדים ומזיקים בלילה, אבל אנחנו לא צריכים לדאוג, כי אנחנו שניים והמזיקים לא יפגעו בשניים. גם אנחנו בשליחות ושלוחי מצווה לא ניזוקים. הגויים מפחדים מהשדים והמזיקים בלילה ויפחדו לרדוף אחרינו בלילה. פרידה מהמשפחה. האמא בוכה, והכלה הגיבורה מקבלת את הגזרה, חונקת דמעות ומברכת את בעלה לדרך צליחה. בקרוב גם הם יצאו לדרךם הלא נודעת. תפילה קצרה עם הרבה רגש וכוונה, ויוצאים לדרך. יוסף מסביר. אנחנו בדרום המדבר ורבינו גדליה בצפון במצפה ליד ירושלים. אויבינו אורבים בדרכים העולות צפונה. אך אנחנו נלך מערבה, אמנם שם הכפרים של בני ישמעאל, אך הם לא יעלו בדעתם שנעבור דרך הכפרים שלהם. אלחנן מופתע מהתוכנית אמנם קצת חושש, אך מאשר אותה בשתיקה. יוסף מתפלל תפילת הדרך בכוונה גדולה ויוסף עונה אמן. הולכים על צלע ההר. עדין אוויר נעים והמדבר מתעורר. הולכים בדממה כל אחד עם הרהוריו. מגיעים לפני מרחבי המדבר, לפנייהם יישובי הישמעאלים. הם אמנם בני אברהם כמונו אך רוצחים שונאי ישראל. אביהם ישמעאל היה יורה חיצים כדי לרצוח את יצחק אבינו. בניו הולכים בדרכו ואוי ליהודי שלא יפול לידיהם. מתקדמים בשביל יוסף סוטה מהדרך ומוביל לנקיק סלע. יש עוד מספר שעות עד חשיכה, כדאי לישון כי מחכה לנו הליכה בלילה. תישן ראשון, אח"כ אחליף אותך. אלחנן לא רגיל לישון על אבנים, אבל מוצא פיסת אדמה עם חול מזיז את גופו למצוא תנוחה ללא דקירות האבנים ונרדם. יוסף מעיר את אלחנן. ישנת טוב היה לי חבל להעיר אותך. השמש שקעה, צריכים לצאת לדרך.

מעט אוכל ומים, סועדים את ליבם, ברכת המזון ויוצאים לדרך.

אין זמן לדיבורים, רק שפתיים ממלמלות תפילה חרישית. השביל מתפתל למרגלות ההרים, הליכה בחושך רק כוכבים מאירים מעט.

יוסף אומר, תן לי את ידך כי בחושך יכולים ליפול, כך נתמוך אחד בשני.

מתקדמים בחושך לחיצת ידיים אמיצה לא במהרה תינתק. מימינם אורות של כפר ישמעאלים שבתו מגיעים למרגלות ההר.

יוסף פונה לכיוון כפר הישמעאלים.

אתה בטוח.

כן.

ממשיכים בדממה. מתקרבים לכפר. הנער נעצר מרים בחופנו מעט חול ושופך לאט, מזהה את כיוון הרוח. פונה לעקוף את הכפר ממערב. אלחנן מושך לו בבגדו. עצור אנחנו יותר מדי קרובים, הכלבים יכולים להריח אותו ואז אבוי לנו.

אין ברירה. חייבים לעבור קרוב לכפר, אבל אל תדאג הרוח מנשבת מכיוון הכפר אלינו. כאשר הם יריחו אותנו כבר נהיה בצד השני ונתרחק מהם ונסתתר בהר. הם יפחדו לצאת אלינו בלילה.

הליכה חרישית עם הרבה תפילה. הדרך כאילו אינה נגמרת. הנה כבר עוברים את הכפר. לפתע נביחת כלב חלשה ועוד אחת.

יוסף מצמיד ידיו אל פיו מרים את ראשו ומשמיע קול יללה כקול צבועים במדבר. הנביחות מתגברות, ושוב יוסף משמיע יללה, מרחוק נשמעת יללת צבועים הולכת ומתגברת.

הכלבים נובחים בקול ומתחילים לצאת לכיוון הנערים. הנערים פותחים בריצה מהירה, מגיעים להר נבלעים בין הסלעים.

הצבועים מייללים והכלבים מתקרבים עם נביחות מפחידות. אלחנן שולף את סכינו אך יוסף מסמן בידו לא לעשות דבר. מוציא קנה קצר, מצמיד לפיו ונושף לתוכו. נשמעת שריקה מוזרה, צליל דק ומרגיז. הכלבים נעצרים, מרימים ראשם למרום ומייללים יללות כאב. פונים לאחור, הזנב בין הרגלים ורצים לכפר. לקולות הכלבים והצבועים יוצאים הישמעאלים מביטים לתוך החושך, לא רואים דבר. מקללים את הכלבים ומשליכים עליהם אבנים, על שהעירו אותם בגלל צבועים.

יוסף מצמיד ידיו לפיו ושוב יללה. יללת הצבועים משתתקת.

אלחנן תממה מה השריקה והקולות אך יוסף קוטע את מחשבותיו. בוא נזדרז, בבוקר הם יבדקו את העקבות וירדפו אחרינו.

אלחנן ממלמל מזמור לתודה בלחש וממשיכים.

מתרחקים מהסכנה, יוסף מסכם. ברוך ה' עברנו את החלק הראשון בשלום כמו התוכנית. כעת צריך לנסות להתקדם מהר עד למחבוא הבא, תשתדל ללכת על אבנים לא להשאיר עקבות.

יוסף מוציא קופסא קטנה ומפזר אחריהם אבקה. אל תתפלא, זה בסך הכל פלפל חריף, זה יבלבל את חוש הריח של הכלבים ויקשה עליהם לעקוב אחרינו.

יושבים לנוח מעט.

אלחנן לא יכול להתאפק. מה היללות שעשית? ומה השריקה ששרקת?

סיפרתי לך אני חי על ההרים. היללה שעשיתי בתחילה זו יללה שהצבועים משמיעים אותה כשמוצאים אוכל וזה סימן לכולם לבוא. רציתי שהישמעאלים יחשבו שהכלבים נובחים בגלל הצבועים.

היללה בסוף, הייתה יללה של אכזבה שהצבוע משמיע כאשר מאבד את הטרף, ואז אין מה לבוא. השריקה שהבריחה את הכלבים. הקנה הזה משמיע שריקה, באוזניים שלנו זה נשמע חלש, אבל הכלבים שומעים אותה חזק. הצליל צורם להם באוזניים וגורם להם כאב חזק. פעם עזרתי לישמעאלי אחד והוא גילה לי את הסוד זה.

בוא נתקדם אולי גם נצליח לישון מעט, אנחנו לקראת סוף חודש אלול, הירח יעלה רק בסוף הלילה, יש עננים קצת אבל נלך לאור הכוכבים.

הליכה במישור, מסביב הכל נראה אותו דבר, חושך ואפלה. העננים מתגברים, הכוכבים לא נראים והחשכה גוברת. יוסף נעצר, מכניס שתי אצבעות לפיו ומרים למעלה. נמשיך.

אלחנן תמהה, אך לא שואל.

מתקדמים בחושך במישור. מדי פעם עולים גבעה ויורדים לערוץ. אלחנן מודאג, מי אומר שזה הכיוון, לא רואים כלום.

יוסף מדי פעם נעצר ומרים אצבעות למעלה למספר שניות, ומוביל הלאה.

אלחנן לא יכול להתאפק. יוסף אתה בטוח שזה הכיוון.

כן, פחות או יותר.

איך אתה יודע? הכל חושך ולא רואים כלום.

יוסף עונה לאלחנן. אנחנו צריכים לנוע צפונה. לפני שהגיעו העננים בדקתי את כיוון הרוח, וראיתי שהיא ממזרח למערב, כלומר מצד ימין לנו. אני מקפיד שהרוח תמיד תבוא מצד ימין שלנו. עד חצות הרוח לא תשנה כיוון, אם סטינו זה רק מעט.

ולמה אתה מרים את האצבעות?

הרטבתי את האצבעות ברוק והרמתי. הצד שהרוח מנשבת בו נהיה קר יותר. תנסה בעצמך ותראה.

לאחר שעה של הליכה בדממה, יורדים לערוץ נחל. פה נשאר עד מחר.

יושבים לאכול. כמות המים מצומצמת, אי אפשר ליטול ידיים, עוטפים ידיים בבגד מכרכים המוציא לחם מן הארץ, ואוכלים בדממה.

אלחנן שואל, יוסף מה אתה יודע בתורה?

אחי הגדול לימד אותי ברכת המזון וקריאת שמע, אבל אני זוכר רק מעט. ביקשתי ממנו שילמד אותי להתפלל, אך הוא אמר לי שתפילה זה דיבור ביני לבין ה'. הוא אמר לי, דבר עם ה' כמו שאתה מדבר איתי, רק באימה ובכבוד. הוא אמר לי, אם תהיה ישר ואמיתי ה' ישמע לך. הוא אמר לי פסוק בתהילים שצריך לקרוא לה' באמת. אלחנן בא לעזרתו. "קרוב ה' לכל אשר יקראוהו באמת".

כן כן, זה הפסוק. אני רואה שאתה יודע תורה.

יוסף, לא סיפרתי לך אבל אימי מצאצאי דוד המלך. אני למדתי הרבה על דוד המלך, וקורא הרבה תהילים.

כשהייתי ילד חלמתי להיות לוחם כמו דוד המלך, שכתוב עליו, היכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו. אחרי שלמדתי תורה אני רוצה להיות כמוהו חכם גדול בתורה.

אני רק אוסיף לך על דברי אחיך. לדבר עם ה' זה לדבר עם מלך העולם. כאשר פונים למלך תחילה משבחים אותו, אח"כ מבקשים ממנו ואח"כ מודים לו. כך צריכה להיות כל תפילה ובקשה. תזכור, שבח בקשה והודאה. אלחנן ממשיך, אתה יודע שאמותינו שרה רבקה רחל ולאה היו עקרות הרבה שנים. והיה להם צער גדול. ה' עשה אותן עקרות, כדי שיתפללו. ה' אוהב את התפילה של הצדיקים. לכן גם תראה לפעמים צדיק יש לו הרבה צרות והרשע יש לו כל טוב וחי בשלווה. כי ה' רוצה לשמוע את תפילת הצדיק דווקא. הוא נותן לרשע כל

מחסורו כדי שלא יתפלל.

נברך ברכת המזון. נודה על האוכל ונתפלל על ירושלים.

אלחנן מברך ברכת המזון, ויוסף עונה אמן.

עכשיו אנחנו נקרא קריאת שמע.

תדע שהקריאה היא לא רק להוציא בשפתיים את המילים שזאת חובה, אלא צריך גם להתבונן ולחשוב על מה שאומרים.

גם צריך לקבל עול מלכות שמים, לקבל עלינו שה' הוא האדון ומלך על כל העולם, אנחנו עבדיו הנאמנים ואין עוד מלבדו. תדע לך שזו עבודה קשה לכל החיים, להמליך את ה' והרבה מדרגות יש בהמלכת ה'. יש עוד מה לדבר על קריאת שמע ויש הרבה סודות, אבל פעם אחרת נדבר על כך.

מה שאנחנו אומרים "**ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד**" בלחש. זה משום שכאשר יעקב אבינו עמד להיפטר הוא קרא לבניו וכולם סבבו את מיטתו. הוא שאל אותם האם יש לכם לב אחד לאביכם שבשמים? האחים הצדיקים ענו ליעקב, שנקרא גם ישראל. שמע ישראל ה' א-להינו ה' אחד. האב ששמע כי בניו הולכים בדרך האמונה של אברהם ויצחק ובדרכו, הוא הודה לה' ואמר, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. גם אנחנו אומרים מה שאמר אבינו יעקב, ומבקשים שכבוד מלכות ה' יתפשט בעולם ולעולם ועד. מכיוון שברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד לא כתוב בתורה, לכן אנו אומרים אותו בשקט. ביום הכיפורים אנחנו אומרים בקול רם.

הנערים אומרים יחד, **שמע ישראל ה' א-להינו ה' אחד**... עד סוף קריאת שמע.

יוסף אומר בשקט. אלחנן אני רוצה להגיד לך שמעולם לא שמעתי מי שקורא כמו שאתה קראת. לאט וברור. זכית ללמוד תורה ואני רואה שהתורה עשתה אותך אדם מיוחד, אני כבר התרגלתי למדבר, אני לא חושב שאוכל אי פעם לשבת ללמוד תורה, למרות שאני מאד רוצה.

יוסף, אני לא מסכים איתך. תראה איך היה דוד המלך כשהיה ילד. זרקו אותו למדבר לשמור על הצאן. חשבו שהוא ממזר והיה צריך להילחם עם אריות ודובים ולא למד תורה. אבל אח"כ נמשח למלך ושמואל הנביא לימד אותו תורה והוא למד בשקיקה, וזכה והיה חכם גדול בתורה. אמרו עליו, עוד כשהיה בחור שהוא יודע נגן. לא רק לנגן לפני שאל בכלי נגינה, אלא גם בתורה. אל תתפלא שמנגנים בתורה. כי כמו שהמוזיקה היא צרוף צלילים וקצב שיוצרים שלמות הערבה לאוזן, כך התורה עם פירושה הנפלאים, והסודות שבה ותורה שבעל פה, מצטרפים למנגינה הכי ערבה בעולם.

גם אתה אם תרצה, ה' יאיר לך ותוכל להיות גדול בתורה ולנגן לפני ה' יתברך.

יוסף נרגש מתקשה לדבר. אלחנן היקר אני מודה לה' על המתנה הנפלאה שנתן לי, להכיר אותך ולהיות במחיצתך. היום למדתי יותר תורה מכל מה שלמדתי כל ימי חיי, גם נתת לי חומר למחשבה להמשך חיי. הייתי רוצה ללמוד עוד תורה, אבל אתה סיפרת שדורך לימד אותך לוחמה עתיקה ודורך היה גיבור גדול. אני רוצה שתלמד אותי איך נלחמים ומנצחים, כי אנחנו מוקפים אויבים וצריכים לעמוד על נפשנו. וזה לא כבוד לה' יתברך, שמכים והורגים את בניו. אם היינו גיבורים, נבזראדן הרשע, לא היה מצליח לגבור עלינו. יוסף היקר, תדע לך, שבין אבי לדודי סעדיה היה ויכוח גדול. דודי תמיד חשב כמו שאתה אומר, שצריך ללמוד להילחם לעמוד על נפשנו ושזה קידוש ה' כאשר עם ישראל נוצחים את אויבי ה'.

אבי טען, שחייבים ללמוד תורה ובלי תורה לא תעזור גבורת הלוחמים. לכן אבי לימד אותי תורה, אבל אני נמשכתי ללמוד לוחמה מדודי ואבי לא מנע ממני.

דרך הלוחמה שדודי לימד אותי כי זוהי שיטת לחימה, שקיבלנו בירושה מדוד המלך שהיה גיבור גדול.

אני חושב שאבי צדק, שכאשר עם ישראל לומד תורה ומקיים מצוות אזי אויביו נופלים לפנינו. כשם שהיה בית מקדש פה בארץ כך היה בית מקדש בשמים. כאשר עם ישראל חטאו הם החריבו את בית המקדש בשמים ואז אויביו יכלו להחריב את בית המקדש פה בארץ.

יוסף קם, אוסף קוצים ומפזר סביב. אנחנו הולכים לישון, אבל יש פה אריות, נמרים וזאבים ועוד. אם מישוהו יתקרב, יצטרך לדרוך על הקוצים ואז נתעורר לעמוד על נפשינו. האדמה קשה והאבנים דוקרים, הקור חודר מבעד לשמיכה. דממה במדבר רק הרוח מנשבת קלילות ומדי פעם קולות חיות המדבר, המשחרות לטרף. אלחנן שוכב עייף, הוא לא רגיל להליכה מרובה, אבל לא נרדם. אם אריה יבוא וידרוך על הקוצים מה יעזור שנתעורר? איך יוסף שרד במדבר לבד, מה אכל מאיפה מצא מים, ודאי שה' ליווה אותו ושמר עליו. דקות עוברות ויוסף מסתובב לצד שני. עוד רגע ושוב משנה תנוחה. אלחנן לוחש, יוסף למה אתה לא ישן? אני לא מצליח להירדם.

אתה רגיל לישון על האדמה במדבר, מה קרה שאתה לא נרדם? עוברות לי מחשבות בראש. איך חייתי עד היום. במקום ללמוד תורה שוטטתי על ההרים בלי תכלית ובלי תוכנית. אני יודע שאני לא אשם כי אבי נפטר ואני ילד, אבל למה ה' עשה לי ככה. קולו נחנק והדמעות יורדות. למה לא זכיתי לגדול בבית של תורה, למה אחרים זכו. אני בגיל 14 ורק עכשיו אני לומד איך להתפלל ולקרא קריאת שמע. מתי אזכה לחיות חיי תורה, כמו שיהודי עובד ה' צריך. יוסף היקר, אל תצטער. אתה זכית יותר מהרבה אחרים שלומדים תורה. דוד המלך אמר ואני קרבת א-להים לי טוב. דוד המלך מגלה לנו שהטוב האמיתי הוא רק קרבת א-להים. חיית בבדידות ובסכנות, אבל זה גרם לך להרגיש תמיד את קרבת א-להים. אנשים ביישוב, יש להם הרבה דברים שגורמי להם לשכוח מה' יתברך, אבל אתה במדבר השמם רק עם ה'. ה' אוהב אותך, שמר עליך והציל אותך. אני בטוח שהתפילות שלך היו מעומק הלב וחיבויות לפני ה' יתברך. ה' הוא כל יכול ועם כל המצב הקשה של עם ישראל, לא קצרה ידו מלהושיע. תתפלל לה' ותבקש שתזכה לשבת באוהלה של תורה, לנגן בתורה לפני ה' וללמד תורה לעם ישראל. אם אתה לא נרדם תקרא שוב קריאת שמע. וערכה שנתך. לאחר דקות, העייפות גוברת והשניים נרדמים. רעש קל של קוצים נשברים. אלחנן קופץ סכין ביד, דרוך לקרב. שששש זה אני יוסף, קמתי להתפנות. העננים הסתלקו, אני רואה לפי הכוכבים שעוד שעתיים זריחה. אפשר להתארגן ולצאת לדרך. ככה גם נתחמם מההליכה.

צבי צולע

מתארגנים ויוצאים לדרך. עולים צפונה. ב"ה השלב הראשון של התוכנית עבר בהצלחה ואמר יוסף עם מעט גאווה. אנחנו התרחקנו מהמארבים של הישמעאלים ושאר אויבים, כך שאנחנו יכולים ללכת ביום. בחדש ה' עברנו את עיקר הסכנה. לאחר הליכה מאומצת רואים משמאל אורות רחוקים של העיר בית לחם, נעצרים לנוח. אלחנן, חשבתי פעם ולא מצאתי תשובה. למה רחל שאני יוסף נקרא על שם בנה, לא נקברה יחד עם יעקב ולא במערת המכפלה.

אלחנן מצטער על יוסף שפסוקים ופרושים פשוטים בתורה אינו יודע, אך מעודד את יוסף. שאלה טובה מאד, כתוב בתורה שיעקב אמר ליוסף בנה של רחל, וְאֲנִי בָבְאִי מִפֶּדֶן מֵתָה עָלֶי רַחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבָרְתָּ אֶרֶץ לְבַא אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָהּ שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרַת הִוא בֵּית לָחֶם:

יעקב אמר שה' ציווה אותו לקבור אותה בדרך ולא במערת המכפלה. כדי שכאשר בני ישראל יצאו לגלות ויעברו בדרכם על קברה, היא תבקש עליהם רחמים. כמו שכתוב קול ברמה נשמע רחל מבכה את בניה. היא בגלות מחוץ למערת המכפלה על כן היא יכולה לבכות גם על בניה שיוצאים לגלות. שם אשתי רחל. אני בטוח שהיא מתפללת עלינו. היא צדיקה וצנועה כמו רחל אמנו אני בטוח שה' שומע את תפילתה.

יוסף מצטער שהזכיר לאלחנן את אשתו וממהר ואומר נחוש לדרכינו, עוד כשלוש שעות נגיע לבאר, אנחנו נשארנו עם מעט מים.

יום חם במיוחד. השמש מכה ואין מסתור. יוסף מוביל לצלע ההר, מבקש מאלחנן לחכות לו. הוא מטפס על צלע ההר ומביט אל בין ההרים ויורד בזריזות.

לא טוב. יש אנשי צבא גויים ליד הבאר.

נצטרך לוותר על המים, נצא למדבר.

היום חם והשמש מכה, עוד הליכה והמים כלים.

יוסף מצביע, הנה עץ בודד עם מעט צל. צהרי היום החום גדול יותר מהרגיל, נשארנו בלי מים. ננוח כאן, אין מה לדאוג ההרים מקיפים משלש עברים ואין מעבר רק ליעלים, איש לא יגיע לכאן. עוד 3 שעות הליכה נגיע לאזור ההר שם נהיה פחות חשופים לאויבים ולשמש וגם יש שם מעיין עם מעט מים. הם אמנם, לא נקיים אבל אין ברירה. ה' יעזור שנחזיק מעמד בחום היום.

יושבים בצל העץ היבש, אלחנן מתנמנם. לפתע יוסף מתרומם ועולה בזריזות על העץ. אלחנן פוקח עיניים,

עדיין יש לו כח להתבדח. יוסף, למה עלית על העץ, אתה מחפש שם פירות?

יוסף משקיף מהעץ. המצב קשה, לא הזמן להתבדח. אני רואה אבק של רוכבים מרחוק. שני רוכבי גמלים והם מתקרבים אלינו בדהירה מהירה.

אני רואה שהם רודפים אחרי צבי.

יוסף אתה מושפע מהחום, גמלים רודפים אחרי צבי?

תעמוד ותראה.

אלחנן נעמד. כן אני רואה, אבל רואה שהצבי צולע והוא מדלג לכיוון שלנו והם אחריו.

אין מה להתחבא הם יגלו את העקבות שלנו. הצבי חולף על פניהם, לפתע מפסיק לצלוע וטס לדרכו.

אלחנן פותח עיניים, אני לא מאמין. הצבי משך אותם אלינו וברח לו.

הרוכבים מגלים את עקבות הנערים, הולכים לכיוון הנערים.

אלחנן מביט מהורהר ופונה ליוסף. אתה אמרת שהתרחקנו מהאויבים ואף אחד לא יגיע לכאן. האויב הכי מסוכן מצא אותנו. מימין זנגוד, הבן של מושל המחוז. ומשמאל קסם הרשע, הרוצח ששפך הרבה דם יהודים, גם את דם דודי סעדיה, שפכו ידיו.

יוסף עונה, שמעתי עליו. הוא לא יתן לנו לצאת חיים מכאן. מה עשה ה' לנו, למסור אותנו בידי אויבינו. אנחנו התפללנו ולמדנו תורה, על מה הרעה הגדולה הזאת שה' הביא עלינו.

הרוכבים מבחינים בנערים ומתקרבים לאט עייפים מהרדיפה אחרי הצבי ומלאי פליאה למצוא נערים בלב

המדבר.

אלחנן מלא מחשבות אומר ליוסף, הצבי הוא חיה טהורה וישראל נמשלו לצבי, וגם הקב"ה נאמר עליו, "דומה דודי לצבי". הצבי היה שליח ה', אני בטוח שזאת שליחות טובה. היינו בלי מים בסכנת חיים, הנה ה' שלח לנו מים. גם נראה לי שה' זימן אותם אלינו כדי שאנקום את נקמת דודי. יוסף תבטח בה' כי אין עוד מלבדו ושום אדם לא יוכל לפגוע בנו, אם ה' ישמור עלינו.

יוסף מקשיב, ולא מאמין איך אלחנן מדבר. שני נערים חלשים תשושים וצמאים ללא נשק, ינצחו שני גיבורים עם חרבות. אבל אלחנן צודק, הכל ביד ה'.

אין זמן למחשבות ודיבורים. הגמלים מגיעים ונעצרים במרחק מול הנערים.

חהחהחה שני הרוכבים צוחקים. הא-להים שלכם שלח לנו צבי, והוא הביא אותנו אליכם. מה עשיתם

שא-להים שלכם מעניש אתכם בעונש מוות? חהחהחה.

הצעיר בן המושל נרגע ראשון. מה אתם עושים פה. אתם נראים יהודים. אני חושב שאחריכם אנחנו מחפשים. תצאו מתחת העץ ותתקרבו לכאן.

אלחנן נשאר עומד בשלוות נפש. שמי אלחנן בן ר' יחיאל, שמענו עליך דברים טובים. אבל קסם זה שאתה בחברתו, הוא רוצח שפל ומסוכן, וגם אתה צריך להיזהר ממנו. הוא רצח את דודי סעדיה מגבו ולקח את הכסף הרב שהיה לו.

עיני זנגוד נפתחות מעט, הוא ידע שקסם הרג את סעדיה הגיבור, אבל מששמע על הכסף הוא מגלה ענין.

קסם עדיין רגוע, דוחה את ההאשמות. שקר וכזב. נלחמתי איתו וניצחתי אותו ולא היה לו כסף רק מעות

ספורות. העברתי לכם את החלק של המושל מהמטבעות.

קסם הרשע, פונה לאלחנן. יהודי בזוי, אתה רוצה לסכסך ביני ובין המושל. אני אתן לך את הזכות למות עם החרב של סעדיה. חהחה צחוק אכזרי, מושיט ידו לאחוריו ושולף חרב קצרה. זאת החרב של דודך, היא חרב משונה. קצרה מאד וכבדה מאד, אבל אני אהרוג אותך איתה, צא מתחת לעץ.

אלחנן ממשיך לדבר בקור רוח. דודי נדקר מגבו אנחנו קברנו אותו. אילו נלחמתי איתו פנים אל פנים הוא היה הורג אותך. אתה שדדת את דודי. בחרב הזאת דודי החביא 8 מטבעות זהב שאספנו כדי לשלוח לגדליה במצפה. אתה לקחת אותם לעצמך ולא שילמת למושל את חלקו.

קסם לא יכול להתאפק שקר וכזב אני אהרוג אותך. קסם עומד לרדת מהגמל, אך זנגוד אווזו בבגדו ועוצר אותו הם מדברים בניהם.

קסם מתבונן שוב בחרב, הופך אותה ובודק ולא רואה דבר. פונה לאלחנן. איפה בחרב היו מוחבאים המטבעות? תשליך אלי את החרב ואני אראה לך.

קסם שולף את חרבו הארוכה. חבל על הדיבורים. אני אהרוג אותם ונחזור הביתה, מספיק רצנו לחינם אחרי הצבי.

זנגוד לא מוותר, 8 מטבעות זהב זה לא מעט כסף. פונה לקסם, אתה גיבור גדול הרגת את סעדיה בקרב, אתה עם החרב הענקית שלך מפחד מנער רעב וצמא עם חרב קצרה? תשליך אליו את החרב. אלחנן לוחש ליוסף. תזהר והישמר מהחרב.

קסם אומר בכניעה מדומה, טוב, אזורק אליו את החרב. הוא מרים את החרב ומשליך אותה בכח גדול לעבר אלחנן. ברגע האחרון אלחנן מפיל את עצמו לארץ והחרב ננעצת בחוזקה בעץ מאחוריו.

אלחנן מתרומם ובמאמץ רב מוציא את החרב מהעץ.

אווזו בידית כאשר הלהב כלפי מעלה. מושך את הידית כלפי מטה חצי סיבוב, מגלה כפתור נסתר לוחץ עליו

בשמאלו. פתח נפתח בתחתית החרב ומטבע זהב נופלת לתוך ידו.
אלחנן פונה לקסם. היו כאן 8 מטבעות זהב. 7 לקחת לעצמך השארת כאן רק אחת.
קסם פונה לזנגוד. זה שקר, לא ידעתי על המחבוא ואת הכסף לא לקחתי. זנגוד מתווכח אתו בשקט, יוסף
ואלחנן מביטים במתח. הויכוח מתחמם ועובר לדחיפות ידיים.
אלחנן לוחש ליוסף. הוא נער טיפש, קסם יהרוג אותו.
קסם שולף סכין, הנער מסובב את הגמל בנסיון לברוח, אך קסם זריז ממנו ומצליח לדקור אותו. הגמל פורץ
בדהרה. הנער נופל מהגמל אך רגלו תפוסה בגמל והוא נגרר על החול והאבנים, צועק לתוך המדבר. הגמל
מתרחק והצעקות נעלמות.
קסם שולף את חרבו בזעם ויורד מהגמל. אתה גרמת לי להרוג את זנגוד ועכשיו אני צריך לברוח מאביו. אחתוך
אותך לחתיכות.
אלחנן אומר ליוסף. יוסף תתרחק ממני, תתפלל ואל תתערב.
אלחנן יוצא מתחת העץ מתייצב על מקומו וחרב דודו בידו. קסם מתקרב בטוח בעצמו, לפניו נער תשוש עם
חרב קצרה.
אלחנן קורא: בוא תתקרב כלב בזוי ואנקום את דם דודי ודם יהודים רבים ששפכת חינם.
יוסף מתבונן ואינו מבין. רוצח אכזרי ענק רב כוח, למוד קרבות עם חרב ארוכה וחדה. מולו אלחנן עומד ומדבר
גבוהה.
אין זמן למחשבות. אלחנן אוזר אל שארית כוחותיו מרים את החרב עושה סיבוב מהיר מעין ריקוד. תוך כדי
סיבוב החרב יורדת ושוב עולה הוא מתרומם בזינוק כלפי מעלה.
קסם מביט נעצר ואינו מבין מה הריקוד באמצע המדבר. אך לא נותר לו זמן לחשוב.
תוך כדי נחיתה אלחנן מוריד את החרב במהירות כלפי מטה. כאשר החרב מול קסם הלהב משתחרר מהידית
וטס וננעץ בתוך חזהו של קסם.
הוא מנסה בשארית כוחותיו להניף את חרבו, אך נופל ללא רוח חיים.
דממה במדבר. הכל נגמר.
יוסף רץ לאלחנן ומחבק אותו כולו נרגש. כל כך פחדתי, חשבתי שאנחנו אבודים. אתה הצלחת להתגבר על
הרשעים האלו בחוכמה ובגבורה, אין כמוך בעולם. לפתע יוסף מרגיש איך אלחנן נשמט לו מתוך הידיים. הוא
עוזר לו לשכב. מה קרה.
תן לי לנוח זה היה מאמץ גדול מכדי כוחי.
אתה צודק. יוסף ניגש את הגמל של קסם מצליח להרגיע אותו ומושך אותו אחריו. מוציא חמת מים ומשקה
את אלחנן. אלחנן מסמן בידו מספיק, תשתה אתה. עוד מספר דקות ואלחנן חוזר לעצמו.
אלחנן עדיין מתנשם מהמאמץ. שאלת על מה באה לנו הרעה. הנה ראית, כל מה שה' עושה הכל לטובה. נוסף
להצלה הגדולה גם קיבלנו מים וגמל לרכיב עליו, וחרב מופלאה ושמונה מטבעות זהב.
איפה שמונה מטבעות, ראיתי רק מטבע אחת.
יש עוד שבע מטבעות בתוך החרב. אני רק שמתי את האצבע שלא יפלו. קסם לא ידע על המחבוא הזה והוא
לא לקח את המטבעות. אני רציתי שיריבו בניהם. דודי עשה את החרב הזאת, הוא גילה לי את המחבוא ואימן
אותי להשתמש בה. זאת חרב מופלאה, לקסם היא הייתה כבדה. כאשר יהודי הגון משתמש בה היא קלה מאד.
אני אלמד אותך להשתמש בה.
יוסף לוקח את החרב והיא קלילה בידו. מניף ומוריד ללא כל מאמץ, פלא פלאים.

אלחנן מזרז את יוסף. אני רואה שאתה מתחבר לחרב המופלאה, אבל צריך במהירות לברוח מכאן. אל תיקח מקסם כלום. הם יראו שזנוגוד נדקר עם סכין של קסם הרשע, הם לא יחפשו מי הרג את קסם. אבל אם ניקח ממנו דברי ערך הם ירדפו אחרינו בשביל הכסף.

המשך השליחות.

עולים בזריזות על הגמל. יוסף מוביל.

אלחנן שואל למה מערבה אנחנו צריכים צפונה.

אני יודע אבל פה בחולות יוכלו לעקוב אחרינו. עוד מרחק לא גדול נגיע לאזור סלעי, שמה לא יוכלו לעקוב אחרינו ואז נעלה צפונה.

הגמל חזק מתנהל בקלילות עם שני הנערים, הדרך נכנסת לבין שני הרים והופכת לשביל צר. מתקדמים עוד מעט, יוסף אומר נראה לי שנשלח את הגמל חזרה. פה בהר הגמל רק יפריע. גמל זה יקר ומשובח הם יחפשו אחרינו, כאשר ימצאו אותו יעזבו אותו.

מורידים מעל הגמל מים ומזון שעליו, מסובבים את הגמל לאחור, מכות וקולות זרזו והגמל שב לאחוריו. עולים במעלה ההר. הדרך מעייפת יושבים לנוח על סלע.

יוסף פונה לאלחנן, אתה רואה כמה טוב שלמדת לחימה, בזכות דודך שלימד אותך לחימה ניצלנו. יוסף היקר, אל תמהר להסיק מסקנות. כי אפשר לומר הפוך. אם דודי היה איש תורה ולא מלחמה, הוא לא היה שומר ראש של המושל ולא היה נהרג.

אתה צודק, אבל איך היינו מתגברים על קסם הגיבור בלי חרב.

היד ה' תקצר מלהושיע. הנה דוד המלך. נער קטן עם אבנים ומקלע נגד גלית הגיבור הענק, עם שריון וחרב.

דוד הנער בא אליו בשם ה' בלי ללמוד לוחמה ובלי חרב והרג אותו עם אבן שחדרה את השריון, כי לה' התשועה.

דבר נוסף, כאשר יש נשק וצבא ומנצחים. יש סכנה גדולה ביותר. סכנה שאחרי הניצחון יחשבו כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה. הם יבטחו בנשקם וגבורתם ולא בה'.

חזקיהו המלך היה צדיק ומאמין והוא לימד את כל ישראל תורה.

כאשר סנחריב צר על ירושלים הוא בא עם צבא אדיר שמנה מיליוני חיילים.

הוא היה בטוח בניצחונו וכך אמר לעם במצור:

כֹּה אָמַר סִנְחֶרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל מָה אַתֶּם בְּטֹחִים וַיִּשָּׁבִים בְּמִצּוֹר בִּירוּשָׁלַם: **{יא}**. הֲלֹא יִחְזָקֶיהוּ מִסִּית אֶתְכֶם לָתֵת אֶתְכֶם לַמּוֹת בְּרָעַב וּבְצָמָא לֵאמֹר יְ-הוָה אֱ-לֹהֵינוּ יִצְּלֵנוּ מִכַּף מֶלֶךְ אַשּׁוּר: וְעוֹד הִתְרַבְּר:

כִּי לֹא יוּכַל כָּל אֱלֹהִים כָּל גּוֹי וּמִמְלָכָה לְהִצִּיל עַמּוֹ מִיָּד וּמִיָּד אֲבוֹתֵי אֵף כִּי אֱ-לֹהֵיכֶם לֹא יִצְּלִי אֶתְכֶם מִיָּד: כָּל הָעָם פָּחְדוּ. אֲבָל חֲזָקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ יָדַע שְׂכּוּחַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּפִיהֶם:

{ב} וַיִּתְּפֹלֵל יִחְזָקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁעֶיהוּ בֶן אֲמוּן הַנָּבִיא עַל זֹאת וַיִּנְעֲקוּ הַשָּׁמַיִם: זֶה הָיָה בְּלֵיל הַסֵּדֶר. הָעָם בְּמִצּוֹר חָגְגוּ אֶת הַפֶּסַח, וְה' עָשָׂה תְשׁוּעָה גְדוּלָּה.

{בא} וַיִּשְׁלַח יְ-הוָה מַלְאָךְ וַיִּכְחַד כָּל גִּבּוֹר חַיִּל וַנִּגְיֵד וַיִּשָּׂר בְּמַחְנֵה מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּבִשְׁת פָּנִים לָאָרֶץ. יֵשׁ עוֹד סִפּוּרִים, אֲבָל צָרִיכִים לַמֶּהֱרָ כִּי הָאוֹיְבִים יִכּוּלִּים לְהַגִּיעַ גַּם לְכָאן.

הליכה מהירה להספיק לפני החשיכה. במדבר יללות צבועים וקולות זאבים. שפתי אלחנן ממלמלות תפילות ותהילים. יוסף מבחין וחושב גם אני צריך ללמוד בעל פה תפילות ותהילים. איזה אושר יהיה לי לשיר תהילים

כמו דוד המלך.

עולים בהר, הדרך מתפתלת והחשיכה יורדת. יוסף מוביל. הייתי פה לפני שנתיים. ישנה פה מערה קטנה, נוכל לנוח שם חלק מהלילה.

יוסף נעצר מוציא מהתיק כד חרס קטן ובתוכו גחלי רתמים לוחשים. נושף בהם והם מתלהטים. מדליק עצים דקים ויוצר לעצמו מעין לפיד ומכין גם לאלחנן. אין חשש שיראו אותנו בין ההרים. יש פה הרבה חיות והאש מרתיעה אותם, גם לאור הלפידים נראה את הדרך.

הלפידים בידיהם מתקדמים בדרך. עודם קרובים למערה, שומעים מלפניהם קולות יללות צבועים. יוסף אומר, אלו צבועים, אתה כבר מכיר את הקולות שגילו טרף. הם מחישים צעדים. מעניין מה מצאו, אולי מיישהו צריך עזרה.

לפניהם על הדרך חמישה צבועים, נראים כמו כלבים מכוערים מול פתח המערה. הטרף שלהם מסתתר בפנים.

הצבועים מגלים את הנערים ונסוגים מעט, מפחד לפיד האש ומהנערים. יוסף מרים אבנים חזוק עליהם. יללת כאב מגלה שאבן פגעה. הם נעלמים בחושך, אבל מחכים ומשמיעים קולות, הם לא ויתרו.

יוסף מאיר עם הלפיד מציץ למערה. שני זוגות עיניים מולו ונהמת גורים. קורא לאלחנן, בוא תראה. אלחנן מציץ למערה ומביט ביוסף, מה זה בפנים, חתולים? אלו שני גורי נמרים. הנמרה הלכה לחפש אוכל והם נשארו לבד. הצלנו אותם, היו מקרים שהצבועים טרפו גורי נמרים.

אלחנן אוחז בחרב, האם להרוג אותם עכשיו לפני שיגדלו? יוסף מהנהן לשלילה. אילו הייתה פה הנמרה האם היית הורג אותם, או היית בורח? אל תנצל הרגש האימהי של הנמרה שהלכה להביא אוכל לגוריה, כדי להרוג אותם. אלחנן מתפעל מהמחשבה, מסכים עם יוסף.

יוסף אומר. הנמרים תפשו לנו את המערה, נמצא מקום אחר, צריך להתרחק מכאן. הנמרה או הנמר ישמעו את קולות הגורים הם ימהרו למערה.

גורי הנמרים ממשיכים לצעוק, והנערים מתרחקים מהמערה. לפתע נשמעת שאגת זעם מתקרבת, הצבועים שעמדו מרחוק מסתובבים ופותחים במנוסה. יוסף מרים את הלפיד ומזהה דמות נמר שועט אחרי הצבועים. הם נעלמים בחושך, נביחות ויללות כאב ואחריהן שקט. יוסף ואלחנן מתקדמים בשביל בזריזות להתרחק מהמערה. יוסף מוביל, העצים דולקים בידיהם להאיר ולהגן. לפתע נעצר ונרתע לאחור. מולם על הדרך, הנמר שפוף חושף שיניים ונרתע מהאש. אלחנן החרב בידו מוכן לכל.

יוסף הלפיד בידו, מולו הנמר על מקומו. יוסף פונה לנמר. תגיד תודה שהצלנו את הגורים שלך. לך ותשמור אותם מהצבועים, אתה אבא שלהם אל תעזוב אותם לבד.

יוסף ואלחנן זזים הצידה, מפנים את הדרך. הנמר חולף בדהירה על פניהם אל הגורים במערה. יוסף אומר, זה האבא נמר, האמא עוד לא הגיעה. התרחקנו בזמן מהמערה. מתקדמים בזהירות. יוסף מוצא נקיק בין הסלעים, בודק את המקום מנחשים ועקרבים ומתארגנים לשינה. שמים ענפים וקוצים סביבם למנוע הפתעות.

רוח מדברית קרה חודרת, השמיכה אינה מספיקה. שמים את המדורה קרוב אליהם להתחמם ולהאיר וגם להרתיע את הנמרים והצבועים. מכינים ענפים למדורה להמשך הלילה.

אלחנן נסער מהפגישה עם הצבועים והנמר, אך יוסף בשלוות נפש שואל, מה נלמד הלילה?

אלחנן מוציא את חרבו ומכין אותה לידו. הוא עיף ומודאג מהנמר. אולי כדאי להגדיל את המדורה ואחד יישן והשני ישמור, אח"כ נתחלף?

יוסף אין דעתו נוחה מכך. אומר לאלחנן, אני הייתי יישן במדבר לבד, שמתי קוצים סביבי וה' שמר עלי. שמעתי שיעקוב שם אבנים סביב ראשו וישן בשלווה.

עוד מעט נקרא קריאת שמע. אתה לימדת אותי על קבלת מלכות שמים. שה' הוא שליט בעולם ושאין שום כוח בלעדיו. א"כ עשינו השתדלות ושמנו עשבים עכשיו תגיד דברי תורה, נבטח בה' ונישן.

אלחנן מנסה לרכז את מחשבותיו ואומר, זכות דברי התורה, תשמור עלינו ועל כל עם ישראל.

אנחנו אומרים בלילה לפני השינה. בידך אפקיד רוחי פדית אותי ה' אל אמת.

כאשר האדם ישן חלק מנשמתו עולה לשמים פיקדון ביד ה'. למחרת בבוקר מחזירים לו את הנשמה. לכן בבוקר אומרים תודה לה', מודה אני לפניך... שהחזיר לנו את הנשמה נקיה ורעננה.

זה חסד גדול שה' מחזיר את הנשמה. שהרי יש פעמים שהאדם עשה עברות וה' יכול להגיד לו אתה חייב על מה שעשית, לכן אני אגבה את נשמתך בחובך. אבל ה' לא עושה לו כך, ובחמלה מחזיר את הנשמה לגוף. לכן אומרים בבוקר מיד כשקמים, מודה אני לפניך מלך חי וקיים, שהחזרת לי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך.

יוסף אומר בידך אפקיד רוחי, קורא קריאת שמע ונרדם.

אלחנן מביט ביוסף מלא התפעלות. חושב בליבו, אני יכול להילחם נגד גיבורים לסכן את עצמי ולנצח. אבל את הגבורה לישון בשלווה, כשמעלי נמר ושאר חיות אני לא מסוגל. אני רק מדבר אמונה ובטחון בה', אך יוסף חי את האמונה וישן בשלווה. כנראה בטחון בה' צריך תרגול.

מנסה להישאר ער מפחד החיות. מקשיב לקולות, אך העיניים נעצמות. נזכר בדמות הנמר חושף שיניים, מתאמץ להישאר ער, אך שוב העיניים נעצמות והוא נרדם.

עלות השחר. ברוך ה', הנשמה חזרה בשלום.

אומרים לאט ובכוונה: מודה אני לפניך... חושבים על כל מילה.

יוסף קם מתבונן בקרקע. היו לנו הלילה פה אורחים. יש על העקבות שלנו, עקבות של זאבים וצבועים וגם הנמר היה פה. אנחנו ישננו חזק ולא שמענו דבר, אבל ה' שמר עלינו והחזיר לנו את הנשמה.

מתקדמים בצלע ההר. אלחנן אומר בקול את ברכות השחר ויוסף עונה אמן. יוסף נעצר. אלחנן מרים את עיניו ורואה מעליהם על הצוק ניצב הנמר.

הוא שולח ידו אל החרב, אך יוסף מרגיע אותו, אין צורך. לפי העמידה שלו, הוא לא מתכוון לתקוף. יוסף מוסיף בחיוך, הוא רק רוצה להגיד בוקר טוב ולשמוע את הברכות שלך הוא יענה אמן, תמשיך לברך.

אלחנן לא נוח לו מחוש ההומור של יוסף, עם הנמר מעליהם. ממשיך לומר את ברכות השחר אך מדלג לבקשה, יהי רצון... שתצילינו היום הזה וכו' ומוסיף ומן הנמר הזה. יוסף עונה אמן, הנמר לא עונה אמן.

הנמר על מקומו, והם עוברים תחתיו.

הדרך מתרחבת מהלכת על ראשי ההרים. לרגליהם פרוס מדבר יהודה.

לכאן ברח דוד המלך עם חייליו, נחבא בנקיקים ובמערות, מחרב שאול.

הדרך מתרחבת, יוסף מביט בעקבות. שיירה של רוכבים על סוסים, הלכה לפנינו מתקדם לאט בוחן את העקבות. הם יהודים עם נשק והם מתנהלים לאט, לא ממהרים.

אלחנן שואל איפה ראית בעקבות חרב ואתה יודע שהם יהודים.
יוסף מסביר, אחד מהם ירד להתפנות והתרחק הרבה מהדרך, הגויים לא מתרחקים הרבה. הוא הניח את
החרב על החול לידו.
לפנינו על הדרך ישוב קטן עם מספר בתים ששימשו אכסניה. אחרי החורבן אני לא יודע מה נשאר שם. הם
יעצרו לנוח שם. אנחנו יכולים לעקוף אותם, אך זה יאריך מאוד את הדרך.
אלחנן חושב, אם הם יהודים ניגש אליהם ונבקש מהם מים ונקנה מהם אוכל.

נופלים בידי אויבים

לפניהם לצד הדרך מה שהיה פעם אכסניה, שיירת הסוסים נחה מדרכה.
הנערים שמחים, ה' זימן לנו שיירה של יהודים, יתכן שהם הולכים לרבינו גדליה. אולי נזכה גם לאוכל כשר
ומים להחיות את נפשנו.
על הדרך נצבים מספר אנשים חמושים.
הנערים אומרים, שלום עליכם.
התשובה חשדנית ומאיימת. מי אתם לאן אתם הולכים.
לרבינו גדליה עונה יוסף.
תחזרו לאחוריהם מסוכן לכם ללכת לשם. העלמו מכאן שלא נראה אתכם.
הנערים נבוכים. אמנם שיירה של יהודים, אך הנה מגיעים עוד גברים חמושים בחרבות, פנים מאיימות, מתח
וחשדנות באויר.
אנחנו חייבים להגיע אליו.
מגיע ראש השיירה.
שמעת? הם מתעקשים ללכת לגדליה. לא טוב שיהיו בשטח.
נכון. תתפשו אותם ותורקו אותם לבור.
מתנפלים על הנערים, קושרים את ידיהם ומובילים אותם לבור עמוק במדבר.
הם נדחפים לזרז הילוכם. יוסף לוחש לאלחנן, אני חושב שאני יודע מי אלה.
אלחנן עונה, נראה לי שאתה צודק. אלו החבורה של ישמעאל בן כנענה, וברור הדבר שאין פניהם לשלום.
מגיעים לבור, מושיטים ליוסף את החבל. אם אתה לא רוצה שנזרוק אותך לבור תחזיק בחבל. יוסף עם ידיו
הקשורות אוחז בחבל, והם משלשלים אותו לבור. אחרי אלחנן.
אלחנן מגיע לתחתית הבור, יוסף לוחש לו. חכה, אל תעזוב את החבל.
ביד יוסף חוט מוכן, הוא ממחר לקשור את החוט לקצה החבל.
מלמעלה קוראים, תעזוב את החבל.
כן אני עוזב.
אם לא תעזוב נזרוק עליכם אבנים.
בסדר בסדר, אני עוזב.
החבל נמשך למעלה ואחרי החוט של יוסף.
אלחנן מביט למעלה ומזהה את קצה החוט.
מביט ביוסף בהתפעלות. יוסף, רעיון נפלא לקשור חוט לחבל, אבל נראה לי שהחוט קצר מדי.
יוסף לא מוותר, נטפס אחד על השני ונגיע לחוט. רק צריך להתפלל שהחבל קשור בקצהו השני, ולא יפול לבור.

אלחנן עוצר את יוסף. אסור להתפלל תפילה כזאת, זוהי תפילת שווא. תתפלל שמישהו יקשור את החבל או תתפלל שה' ירחם עלינו ונצא בשלום מפה. אבל תגלה לי איך הצלחת לשחרר את הידיים כל כך מהר. יוסף משחרר בזריזות את ידיו של אלחנן ומספר לו, יש חוכמה פשוטה. לפני שהצמדתי את הידיים, שמתי ביניהם אבן שטוחה בניהם, הם הדקו את הקשר על ידי עם האבן. כשירדנו הוצאתי את האבן והחבל נשאר רפוי והידיים יצאו בקלות.

נמתין עד שיחשיך ונסה לצאת.

יוסף לא מוכן לאבד רגע. שואל מה נלמד?

אלחנן, חושב רגע.

היום כאשר תפסו אותנו חשבתי להתנגד, רק חששתי שתפגע לכן לא נלחמתי איתם. נראה לי שצריך ללמד אותך גם תורה וגם לוחמה. מה אתה רוצה ללמוד תורה או לחימה. יוסף שמח אומר בחיך, אני רוצה ללמוד להיות גיבור כמו דוד המלך.

אלחנן אומר. לוחמת דוד המלך קשורה לעניינים רוחניים והתרכזות, זה לימוד לזמן יותר רגוע. אני אלמד אותך בסיס יהודי ללוחמה מנצחת.

זה שיעור ראשון, אבל הכי חשוב. תזכור אותו לכל החיים וגם תזכור איפה למדת אותו.

המשימה בלוחמה היא להכניע את האויב.

לפני שנלחמים צריך כל לוחם לדעת שיש דרכים לנצח את האויב גם בלי מלחמה.

מורינו הגדול ללחימה יהודית, הוא יעקוב אבינו ע"ב.

היו לו את האויבים הגדולים ביותר בעולם, אך הוא ניצח את כולם.

עשיו הרשע רצה להרוג את יעקוב אבינו, כי הוא לקח ממנו את הברכה של אביו. אך יעקוב ברח. אליפז בנו של עשיו רדף אחריו להורגו במצוות אביו, יעקוב נותן לו את כל כספו ורכושו ונשאר חי ושלם, עם המקל בלבד. הגיע ללבן וחי איתו יותר מעשרים שנה. לבן רימה אותו, אך יעקב לא רב ולא נלחם. הצליח להתעשר בביתו של הרמאי. גם משם היה צריך לברוח. לבן רדף אחריו לפגוע בו. ויעקוב ניצל ממנו. עשיו בא לקראתו למלחמה עם ארבע מאות איש למלחמה. יעקוב הראה לו פנים של אח אוהב, שלח לו דברי ריצוי ומתנות וכסף רב, השתחוה לו שבע פעמים ובכך הכניע אותו. עשיו חיבק ונישק אותו. ונפרדו לשלום.

יעקב מלמד אותנו לוחמה יהודית. לנצח את האויב ולצאת בשלום, בלי להרים יד בלי להכות שום אדם.

אל תחשוב שיעקוב חלש היה. הוא היה בעל כח אדיר. הייתה אבן גדולה על פי הבאר והיו מתאספים כל הרועים יחד כדי לגלול אותה מעל פי הבאר. יעקוב לבדו גלל אותה בקלות. הוא נילחם עם מלאך שהיה שרו של עשו וניצח אותו.

בתוך הבור בשבי האויב, שיעור ראשון בלוחמה יהודית.

החושך יורד, שקט בחוץ צריך לצאת מהבור.

אלחנן היקר תמחל לי. אמנם אתה תלמיד חכם, אבל תרשה לי לעלות על הכתפיים שלך למשוך את החבל. אלחנן עונה, אתה כבר התחלת ללמוד תורה וסופך להיות חכם בתורה, עלה והצלח.

יוסף לוקח מקל בין שיניו מטפס על כתפי אלחנן מרים את המקל מכניס את המקל ללולאה שבקצה החוט. מושך את החוט, ואחריו נמשך החבל.

יוסף מושך בזהירות את החבל. החבל יורד ויורד ויורד... ונופל כולו לתוך הבור.

אשר יגורתי בא לי.

יוסף מסתכל אל אלחנן. מה עושים.

אלחנן מהרהר מודד בעיניו את קירות הבור. פונה ליוסף, אנחנו חברים ואוהבים?
יוסף עונה, בלב ונפש.

אם נתאחד נוכל לעלות ולצאת.
מה קשור אחדות לצאת מהבור?

אני אסביר. אם היית גבוה פי שניים, האם היית מצליח לצאת?
כן, הייתי שם רגל ויד בצד זה, ורגל ויד בצד שני ועולה בקלות.

אלחנן אומר, נתחבר גב לגב נשלב ידיים להיות אחד ונעלה יחד. לקראת סוף הבור יש שורשים בולטים נוכל
לתפוש בהם ולעלות.

מפנים גב לגב משלבים ידיים, רגלים לקירות הבור, ועולים לאט לאט ובזהירות, מאמץ גדול אבל עולים. למעלה
הפתח צר יותר. מכופפים ברכיים ועולים עד סמוך לפתח.

יוסף מוצא שורש בולט. לוחש לאלחנן מכאן אני יכול לעלות לבד. מה איתך.

עוד רגע, קצת ימינה, יש גם כאן שורש חזק אני מחזיק את עצמי, עלה. ה' איתך.

יוסף מטפס בזריזות בודק שאין איש. מתכופף לתוך הבור. יד לאלחנן, עוד מאמץ קטן וגם אלחנן בחוץ.

ריצה שפופה אל בין העצים, נשכבים בחסות האפילה לנוח מהמאמץ.

לכודים בתוך מחנה ישמעאל בן כנענה. שומרים סביב המחנה סכנה מכל פינה.
יוסף, מה נראה לך.

יש לי תוכנית. יש לפידים בוערים סביב למחנה. הרוח נושבת ממזרח למערב, אני אלך ואבעיר אש עם הלפיד
בצד מזרח. כשתתחיל הבהלה וירצו לכבות את האש, אחזור לכאן ונצא מהצד השני.

אלחנן מאשר את התוכנית. יוסף נבלע בין השיחים מגיע לגבול המחנה. עד הלפיד יש עדיין מרחק. לוקח ענף
ארוך, נשכב וזוחל חרישית בין העשבים, השומר מתנמנם. יוסף מושיט את הענף מבין העשבים מכה בלפיד
פעם ושוב מכה והלפיד נופל. השומר עדיין מתנמנם. יוסף נסוג נבלע בין השיחים נע לכיוון הלפיד השני.

השיחים הדלוקים משמיעים רעש, השומר מתעורר. האש מתקרבת למחנה עצמו. השומר מקים קול צעקה,
שרפה במחנה. השומר עסוק לכבות את האש עד שתגיע עזרה ויוסף נע במהירות ללפיד אחר מרים ענף יבש
וזורק על הלפיד, שנופל ומבעיר שיחים. סוף הקיץ השיחים יבשים והרוח מלבה והאש מתפשטת במהירות.

מתחילים להגיע אנשי המחנה עם מים. יוסף חוזר בזריזות אל אלחנן. מגיע למקום... אך אלחנן איננו.

רגעים של מתח ופחד. היכן נעלם אלחנן? האם תפסו אותו. מה לעשות, האם להישאר או לחפש אחריו. פעם
הבאה לא ניפרד. ממתין חסר סבלנות. פניה לה' בשעת צרה שמור את ידי נפשי אלחנן והצילנו מאויבינו. פרק
תהילים אחד שגור בפיו, אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי...

דקות יקרות חולפות. לפתע מגיע אלחנן מוסר ליוסף את התרמיל, אין זמן לשאלות, מתחמקים בין האוהלים
יורדים במורד ההר, הנה הם שוב במרחבי המדבר.

יוסף מרגיש שהתרמיל שלו כבד אך אין זמן לשאלות. מבט לשמים תכנון מסלול.

יוסף בראש. ההליכה על ההר קשה ואיטית, יורדים לשטח הפתוח, הליכה בחסות החושך, עד הבוקר לא ירדפו
אחריהם. לאחר הליכה מאומצת נעצרים יושבים על אבן לנוח.

אלחנן מוציא חמת מים ומעט מזון. קח יוסף תשתה ותאכל.

מאיפה זה?

אתה היית עסוק עם הלפידים. למדתי ממך והלכתי בחשכה לאוהל של המזון. כשהתחילה ההמולה נכנסתי
ולקחתי מים ומזון לדרך. שמתי גם בתרמיל שלך.

יוסף שמח על היוזמה של אלחנן אך מבקש, בפעם הבאה תודיע לי לפני כן, כי דאגתי לך.

נלך במישור צפונה לרגלי ההר כי במישור מתקדמים מהר. אם ירדפו אחרינו, הם ירדפו עם סוסים וילכו אחרי העקבות, כאשר נראה אותם נעלה להר. הם יאלצו לעזוב את הסוסים כדי לרדוף אחרינו בשבילי ההר ויהיה להם קשה לעקוב אחרינו כי על הסלעים לא משאירים עקבות. על ההר אני מכין להם הפתעה שלא ישכחו אותה לעולם.

נשמע טוב, אומר אלחנן. אבל אל תשכח שהרודפים הם יהודים למודי מלחמה ולא גויים טיפשים. הם חכמים להרע והם מחשבים אם היו במקומך מה היו עושים וקשה להערים עליהם. לכן תיזהר.

הליכה במדבר לאור הכוכבים. ההר משמאלם, רוח קרירה מגשבת אך ההליכה מחממת.

יוסף פונה לאלחנן. מחכה לנו יום קשה מחר, כדאי שנישן עד השחר.

פונים להר מוצאים פינה בתוך ערוץ נחל, מסתור מהרוח הקרה של המדבר ומשאר מזיקים. מדליקים מדורה קטנה להתחמם, קריאת שמע ונרדמים.

השחר עולה. המדבר מתעורר, חיות הלילה נעלמות, הציפורים מתעוררות ומציצות והיעלים והצבאים מחפשים אוכל.

ברכות השחר קריאת שמע שותים ואוכלים ואזורים כח.

עדיין קריר. מראה המדבר המתעורר מלא הוד אך זה לא הזמן להתפעל מנפלאות הבורא.

עולים לראש גבעה קטנה מביטים לאחור עדיין הרודפים לא נראים.

יוסף אומר, נלך מערבה אל מורדות ההרים. יש שם שביל שמוליך למעלה ומתפתל בין ההרים הליכה על שביל אבנים. שם לא יוכלו למצוא את עקבותינו וגם קשה להם ללכת רגלית ולטפס על ההרים הם רגילים לרכב על סוסים.

מתקדמים אל ההר. שביל יעלים לאורך ערוץ הנחל במעלה ההר, מאחוריהם נפרש המדבר.

מתקדמים על שביל בצלע ההר, נעצרים לנוח ולאכול מעט.

הבקר קריר ואויר צח אך יוסף נראה מודאג, מביט לסלעים שמעליו.

אלחנן שואל, מה קרה.

יוסף עונה, יש מישהו בראש ההר שעוקב אחרינו זה שעתיים ויותר, אני לא מצליח לראות מי זה.

אם לא ראית, איך אתה יודע.

כאשר הלכנו בשביל על צלע ההר, ראיתי מרחוק למעלה ציפורים מציצות עפות בבהלה. יש מישהו הולך למעלה מעלינו.

אלחנן מביט ביוסף עיניו בורקות. אל תדאג יוסף, גבוה מעלינו יש מישהו אך מעליו יש גבוה מעל גבוה ומנהיג את העולם.

אתה לא יודע כמה עזרת לי, מוסיף אלחנן.

הכרתי אדם יקר שבעקבות החורבן התערערה אמונתו. הוא שאל אותי איפה ה', אם הוא קיים למה לא רואים אותו, איך נדע שהוא קיים, ועוד דיבורים כאלה. אני אין לי ספק בהנהגת ה', אך אתה נתת לי תשובה לאותו אדם. אפשר להיות בטוחים בקיום דבר גם אם לא רואים אותו.

ראית ציפורים עפות בבהלה ואתה ברור לך שגבוה מעלינו יש מישהו נסתר. כך כל מי שמתבונן בגורל העם היהודי, יראה שיש יד נסתרת שמנהיגה אותו בדברים טובים וכן בדברים קשים. וכל המבקש את האמת, ברור יהיה לו שגבוה מעלינו יש מנהיג לעולם שבימים אלו מסתיר את פניו מאתנו.

אלחנן מוסיף, זה לא אומר שלא צריך לעשות השתדלות להינצל מסכנה. מי לדעתך הולך מעלינו.

יוסף חושב, זה לא אדם כי למעלה רק מצוקים ללא שבילים. גם לא צבועים זאבים או שועלים, כי הם יוצאים בעיקר בלילה והם לא עוקבים אחרי בני אדם אלא בורחים מהם. נראה לי שזה נמר. אני חושש שהוא מחכה שניפרד ואז יתקוף אחד מאיתנו.

מתקדמים בשביל, מבטים מודאגים למעלה ולאחור.

יוסף נעצר עולה על צלע ההר מביט למרחוק. אני רואה רחוק אחרינו ענן אבק מתקרב, נראה שאלו הרודפים. עוד דקות חולפות. אני רואה חמישה פרשים, הם לוקחים אותנו ברצינות. הם חוששים שנסכל להם את התוכנית.

נתקדם עוד.

הולכים עם השביל יוסף מסמן לאלחנן להמתין. בזריזות שוב עולה שפוף על צלע ההר.

הוא מציץ למטה ורואה אותם. הם הגיעו לתחתית ההר, משאירים שומר על הסוסים ועולים בשביל אחרי הנערים.

יוסף מחשבתו נתונה איך להינצל מהרודפים, וכבר שכח מהנמר.

חוזר לאלחנן. אתה צדקת אני וטעיתי. חשבתי שעל ההרים לא יוכלו לעקוב אחרינו, אבל הם חכמים ממני. הם הביאו איתם כלב, ללכת אחרי עקבותינו.

יוסף חושב מעט, מתעשת וחוזר לגבורתו. כמו שאמרת הכל לטובה. יש לי תוכנית בתוך תוכנית, איך לברוח מהם עם הסוסים שלהם.

אלחנן מודאג מביט ביוסף, הוא כבר לא בטוח שאפשר לסמוך על התוכניות של יוסף.

יוסף מסביר, ראיתי שנשאר שם שומר אחד. כמו שראיתי אותך בפעולה, אתה תוכל להתגבר עליו.

אלחנן מאשר, בעזרת ה' יתברך.

בוא נתקדם, אסביר לך בדרך. יש פה שביל שמקיף גבעה קטנה. אני אראה לך מקום שם תקפוץ מהשביל

לערוץ הנחל. אתה תמשיך חזרה בערוץ הנחל הם יעברו בשביל מעליך, תחכה ותזהר שלא יגלו אותך. לך

לסוסים ותטפל בשומר. תקשור ארבעה סוסים יחד ותרכב על אחד. אני אלך סביב להר והם אחרי. אני אבוא

אליך ויחד נברח עם הסוסים שלהם.

אלחנן מתפעל. יוסף, זה נשמע הכי נכון, רק אני לא מבין איך תתחמק מהם. אתה ראית, שהם לוחמים מנוסים

ולא גויים טיפשים. היזהר והישמר, יקרה לי מאד ידידותך.

אלחנן, אל תדאג. על ההרים אני יכול להסתדר עם כולם. על ההר הם כבדים ומסורבלים והחרבות הארוכות

מפריעות להם, קח את התיק שלי ואהיה קל כצבי.

אלחנן מודאג, אך אין ברירה.

מתקדמים. יוסף נעצר. פונה לאלחנן, לפנינו על השביל יש עץ, תאחוז בענף העץ תתרחק מהשביל ומשם

תקפוץ לערוץ הנחל. הכלב יבחין שנעלמו עקבות של אחד ויעצור פה. הוא יחפש את העקבות שלך ולא ימצא

וימשיך.

ממשיכים בשביל, מגיעים לעץ. אלחנן נתלה בענף ומתקדם עם ידיו, קופץ לסלע ומשם לערוץ הנחל, בדרך אל

הסוסים.

יוסף מתקדם מחייך לעצמו, על התוכנית שהמציא. הם ילכו אחרי עקבותי סביב להר עם הכלב. כאשר יגלו

שהם חוזרים לאותו מקום, אני כבר אהיה בדרך לסוסים. אלחנן אמר להיזהר שהם חכמים להרע, אבל ה' נתן

לי חוכמה, אין פגם בתוכנית.

יש עוד זמן עד שיגיעו. יוסף עולה לראש ההר. נשכב וזוחל אל מאחרי שיח משקיף למטה. הכל כמו בתוכנית,

הכלב מריח ומוביל בעקבות יוסף, אלחנן לא נתגלה, הוא יגיע לסוסים הוא יתגבר על השומר. עוד מבט לפני שחזור. לפתע הוא קולט. במבט נוסף מגלה שאחד חסר. הם היו חמישה, אחד נשאר עם הסוסים שלשה עם הכלב איפה עוד אחד?

הם שלחו אותו לבוא מכיוון אחר, איפה הוא? יוסף מודאג, לאן נעלם הרביעי? שניות יקרות חולפות.

לפתע, רעש של אבנים מתגלגלות וקול התנשמות.

הוא הוא רץ שפוף לכיוון הרעש, מציץ ורואה תחתיו את הפרש הרביעי מטפס לקראת ראש ההר. הם באמת חכמים. הם חשדו שיוסף מתעתע בהם על כן שלחו את חברם לראש התל.

הפרש עסוק בעליה מתנשף מהמאמץ לא מבחין ביוסף מעליו.

יוסף בוחר אבנים ונשאר שפוף בהמתנה. הפרש עולה, מגיע צעד אחד לפני ראש ההר, תנופה אחרונה ומזדקף. יוסף מדייק והאבן פוגעת בראש הפרש, הוא המום אוחז בראשו. עוד אבן פוגעת בו והוא נופל לאחור מתגלגל במדרון, צעקות ולבסוף רק אנחות.

יוסף מציץ. הפרש שוכב חבול מהאבנים והנפילה על הסלעים, אין מה לדאוג ממנו.

חבריו שמעו את הצעקות והם יחזרו, אבל הדרך פתוחה. יוסף יורד במהירות לשביל ופותח בריצה לכיוון הסוסים.

מביט לאחור, הרודפים אחריו. זה לא בדיוק לפי התוכנית, אבל הוא לא דואג כי הם רחוקים. אם אלחנן הצליח לקחת את הסוסים הוא יגיע לפניהם.

הוא רץ במהירות במורד ומגיע למישור לפתע שומע מאחוריו נביחות. הרודפים רחוקים, אך הכלב שרץ אחריו מהיר מאד. זה לא כמו בתוכנית.

השביל יורד אל מרחבי המדבר הוא מבחין באלחנן שדוהר לקראתו. כנראה שמע את הכלב נובח. אלחנן יגיע לפני הרודפים אך הכלב רץ מהר. המשרוקית בתיק אצל אלחנן, יוסף שולף סכין להתגונן מפני הכלב.

אלחנן דוחק בסוס שדוהר בכל כוחו, אך הוא רואה שהכלב יגיע ליוסף לפניו. אין מה לעשות רק להתפלל, אבא תעזור אבא תציל את הנער יוסף.

פתאום קולטת עינו של אלחנן נמר מזנק מצלע ההר שועט בריצה, שמעולם לא ראה כמותה לכיוון יוסף. הוא לא מאמין. כולם רודפים אחרי יוסף. הרודפים והכלב ועכשיו גם נמר אכזרי. אלחנן החרב בידו מאיץ בסוס

שדוהר בכל כוחו. הוא רחוק ואין לו סיכוי להגיע ראשון ליוסף. על מה ולמה עלה כך בגורלו של יוסף, נער יקר ויתום יצא בשליחות קודש, יתכן שאלו רגעים האחרונים לחייו. אבא תעזור, אבא תושיע, אבא תרחם אבא תרחם. אני מקבל עלי להקדיש את כל חיי למען עם ישראל, רק תציל את יוסף, תציל את הנער הזה.

הכלב כבר קרוב ליוסף חושף שיניים הוא שקוע כולו בהתקפה על יוסף ולא מבחין בנמר שמגיע מהצד מאחוריו. יוסף קולט בזוית עינו את הכלב עומד לזנק עליו. הוא מסתובב עם הסכין בידו מוכן להילחם בכלב.

לפתע רואה גם את הנמר מגיע במהירות מהצד, וידי רפות. הכלב חושף את שיניו ומזנק על יוסף, אך הנמר מהיר יותר. מזנק אל הכלב, בעודו באוויר נועץ שיניו בצוואר הכלב מסיט אותו מיוסף, והם נופלים ומתגלגלים על עפר המדבר. אבק המדבר מכסה עליהם בהאבקם. לאחר שניות ספורות, הנמר יוצא מתוך האבק לעבר הרודפים חושף את שניו בעמדת התקפה. הם נעצרים חרבותיהם בידיהם, יוסף זוכה לשניות יקרות. הנמר פונה בריצה קלה אל עבר ההר.

אלחנן מגיע במהירות ליוסף מושיט לו יד. יוסף מתנשם ובשארית כוחותיו עולה על הסוס והם מתרחקים מהרודפים.

לפתע אלחנן מפנה את הסוס חזרה אל הרודפים. הם עומדים ומתנשפים מוכנים לקרב, בפיהם צעקות ואימים.

אלחנן שומר מרחק ומשתיק אותם.

תתביישו לכם. אתם ראיתם בעיניכם את השפלות שהגעתם. הנמר יותר אנושי מכם.

אתם מוכנים להרוג נערים ואת אחיכם הצדיקים בעבור בצע כסף. אתם בוגדים בה' ובעם ישראל. יש א-להים במרום, הוא ישלם לכם כגמולכם.

הם מורידים את הראש ומבקשים בהכנעה, תחזיר לנו את הסוסים ואנחנו נעזוב אתכם.

אלחנן לא מאמין להם. אתם תחזרו ברגל, יהיה לכם זמן לחשוב ולהתבונן עד איזה שפלות הגעתם.

מסובב את הסוס והם מתרחקים, מאחוריהם צעקות וקללות.

יוסף שואל, מה טעם לדבר אליהם, הם רשעים ואוזניהם ערלות ואטומות.

אלחנן אומר ליוסף, אני אמרתי להם, אולי יום אחד יחזרו בהם. הנה אתה דיברת לנמר והדיבורים עזרו, אי אפשר לדעת.

לוקחים גם את שאר הסוסים ומתקדמים צפונה.

יוסף היקר, הפעם ה' עזר ובחסד ה' ובעזרת הנמר, יצאנו בשלום. גם הרווחנו סוסים משובחים, אך בפעם

הבאה, תרשה לי לבדוק את התוכניות שלך.

יוסף, דע לך שה' אוהב אתך מאד. דוד המלך אמר: גם את הארי וגם את הדוב היכה עבדך. היה צריך להילחם

בהם ולהרוג אותם. אתה הצלת את הגורים של הנמר והוא הציל את חייו.

נעשה לך נס גדול, כי חתולים ונמרים לא זוכרים טובות.

היום יום שישי עוד כארבע שעות שבת. זה אומר שעלינו להגיע למקום מתאים ולהתארגן לשבת.

יוסף מתפלל, האם נעצור בשבת, הרי שליחותנו היא להצלת נפשות.

כן, אומנם השליחות גורלית ונוגעת בפיקוח נפש, אבל אני אסביר לך אח"כ. בא נתקדם כמה שיותר מהר.

יוסף מסכים, בקרוב נגיע לדרך מובילה מיריחו לירושלים, יש בדרך חורבות של ישובים יהודיים, נוכל לשבות

שם, אבל כדאי להתקדם כמה שיותר.

כשעתיים לפני חשכה נכנסים לכפר חרב. שרידי מטעים ובוסתנים, מכלאות בקר וצאן פרוצות הכל שמם.

מוצאים חורבה עם חדר קצת שלם. מכניסים את הסוסים למכלאה נסתרת, מקווים שלא יתגלו. שמים לפניהם

אוכל שמצאו ומים מהבור ומתארגנים לשבת קודש.

מזדרזים לקטוף שאריות פירות מעל העצים, וירקות מחצרות הבתים. אלחנן קוטף הרבה ענבים. יוסף מתפלל,

אתה מחכה לאורחים בשבת?

אלחנן מבקש מיוסף. בלי שאלות רוץ ומצא כלי אוכל לכבוד שבת קודש. אלחנן מוצא כלי קצת שבור, רוחץ

אותו, שם את הענבים בכלי ומרסק אותם בידו.

עוצר את הענבים ושופך את המיץ לכלי שיוסף מצא.

ב"ה יש מיץ ענבים לקידוש.

שואבים מים מהבאר, רחיצה מהירה לפני שבת, מנערים את הבגדים מהאבק.

יוסף מכין מדורה קטנה, לחמם את החדר ולהאיר.

אלחנן פונה ליוסף, צריך להחליף בגדים לכבוד שבת קודש.

יוסף לא מביין. אין לנו בגדי שבת, מה נחליף?

אלחנן מחייך, נחליף בגדים בינינו לכבוד שבת קודש, לפחות נרגיש שינוי מימי החול. מחליפים כותנות. לאלחנן

צר וליוסף רחב. לא נורא מחר נחליף שוב לכבוד שבת.

אבן גדולה משמשת לשולחן שבת. השקיעה קרובה, מתחילים קבלת שבת.

מזמור שיר ליום השבת טוב, להודות לה' ולזמר לשמך עליון. להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות.

יוסף ואלחנן מתבוננים במילים מלאות המשמעות. ואמונתך בלילות, החורבן הוא לילה אפל לעם ישראל, אך

האמונה מאירה את החושך והאפלה, ונוסכת תקווה לימים בהם נוכל להגיד בבוקר חסדך.

קריאת שמע, קבלת עול מלכות שמים והמלכת ה' יתברך על כל העולם. תפילת ערבית לשבת קודש.

המדורה מאירה מעט. אין שמן ואין נרות שבת, אך פניהם מאירות מאושר, שני נרות קדושים זוהרים.

אלחנן לוקח את כוס היין בהתרגשות ובשמחה. מתחיל את הקידוש, כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא...

סברי מרנן, מלא משמעות. מה אתם סוברים, היין הזה לחיים או למות. יוסף עונה בקול, ובכוונה, לחיים.

אלחנן מגן את הקידוש במתינות, יוסף כולו נרגש, עונה אמן.

יושבים ושותים ממיץ הענבים של הקידוש. מעין עולם הבא, טעם משובח ומתוק של ענבים מתוקים בסוף

הקין.

יוסף מתאפק מלבקש עוד, אך משבח את היין. אלחנן רגיש לחברו אומר לו, אכן טעים מאד, אפשר לשתות

עוד קצת. נשאר מספיק לקידוש בבוקר ולהבדלה.

נוטלים ידיים לאוכל. תפריט עשיר, לחם שאלחנן לקח מהמחסנים של ישמעאל בן כנענה, שפע פירות על

השולחן, וידידות נאמנה.

יוסף פונה לאלחנן, למה לא המשכנו ללכת, הרי פיקוח נפש דוחה שבת.

אלחנן עונה במתינות. לא כל פיקוח נפש דוחה שבת. אנחנו עצמינו לא בסכנה כרגע ויכולים להישאר פה

נחבאים ללא חשש. שליחותנו לגלות לגדליה בן שפן שרוצים להרוג אותנו. יתכן שזה לא דוחה שבת, כי אנחנו

מסתמכים על עדות של גוי, וגוי פסול לעדות. גם לא ודאי שיש כאן סכנת נפשות רק חשש. כי יכול להיות

שכבר הזהירו את רבינו גדליה שרוצים לרצחו. אמנם ספק נפשות דוחה שבת, אבל פה הרי רבינו גדליה לא

בסכנה, רק עוד מספר ימים אולי יהיה בסכנה. גם ראינו שהאויבים לא ממהרים ואנחנו עם הסוסים נגיע

לפניהם. זה אינו דוחה שבת.

יוסף מקשיב ומבין. חשבתי שפיקוח נפש תמיד דוחה שבת. אני רואה שיש דברים שצריך ללמוד ולחשוב

עליהם בהלכה. אני מקווה שאזכה ללמוד הלכות ולשמור שבת כהלכה.

אלחנן אומר נשיר שיר שבת, איזה שיר אתה מכיר.

אני לא מכיר שירים, על ההרים הייתי רק ממציא מנגינות.

טוב, אני אשיר שיר שבת ותחזור אחרי.

אלחנן מגן שירה שקטה וערבה על אהבת ה' לעם ישראל. אהבת דוד, חפצי וגם חשקי... יוסף חוזר אחריו,

מנסה לקלוט את המנגינה.

הכל טעים, בזכות תבלין מיוחד ששבת שמו. יוסף שקט, מהורהר, הרגשה מיוחדת שמעולם לא חווה. שבת

קודש, הזמן נעצר. אין רודפים ואין שליחות אין חורבן ואין אבלות. שקט ושלווה מנוחת הנפש ומרגוע, שירה

ודברי תורה.

השירה נמשכת המדורה דועכת העייפות גוברת, ויוסף מתנמנם.

אלחנן מחייך, יוסף שבת קודש חבל על כל רגע.

יוסף עונה, אתה צודק, אבל השירה מרוממת את הנשמה ומרגיעה אותה. אתה שר נפלא, זה כנראה ירושה

מדוד המלך.

ייתכן, אבל דע לך שמצד אבי אני לוי וממשפחתי היו משוררים בבית המקדש, מהם למדתי לשיר. אילו שמעת אותם בבית המקדש, הייתה צריך לאחוז בנשמתך שלא תפרח. עוד שיר.

יוסף מתאמץ, אך הרגיעות והחושך חוברים, והעיפות מכבידה על העיניים והוא שוב מתנמנם. מברכים ברכת המזון ושוכבים לישון.

קריאת שמע על המיטה, ואהבת את ה' א-להיך בכל לבבך ובכל... העיפות מנצחת וערכה שנתם. הבוקר אור, ברכות השחר, אלחנן מברך ויוסף עונה אמן, מתאמץ לזכור את הברכות. תפילת שחרית בנחת, ניגוני תפילה מרגשים.

אלחנן גומר את תפילת שחרית. עכשיו נקרא בספר תורה.

יוסף מחייך, האם אתה יודע את התורה בע"פ?

אני יודע חלק. אבל בוא נחפש בית כנסת, אולי נמצא שם שרידי ספרים.

הם יוצאים לרחובות הכפר. הולכים על האבנים בשולי הדרך כדי לא להשאיר עקבות.

יום נאה, שבת קודש, עוברים ברחובות השוממים. מגלים בנין גדול עם רחבה, נראה בית כנסת. השער שבור. רק הקירות עומדים.

אלחנן אומר, טוב שלא שרפו אותו. הכל ריק. יוסף מחפש בפנים ואלחנן בחוץ מסביב.

אלחנן קורא ליוסף. בוא אני חושב שמצאתי משהו.

אלחנן מגלה פתח נסתר שיורד אל מתחת לבנין. יוסף אתה קטן ממני תכנס ותראה מה יש שם. יוסף נדחק

ויורד. מעט אור מהפתח. מחכה שיתרגלו עיניו לחושך. נראה שהם שמו פה ספרים ישנים שהתקלקלו.

יש פה ספר תורה שנראה קצת שלם. יוסף מעלה את הספר לאלחנן. אלחנן פותח את הגלילה ואומר בשמחה.

יופי יש לנו ספר תורה. אני רואה שהוא פסול אבל נקרא בו.

אלחנן מושיט יד ליוסף והוא יוצא החוצה ובידו עוד מגילה קטנה. בזהירות ובהתרגשות פותח, האותיות דהיות

לא אומרות לו הרבה, הוא לא רגיל בקריאה. אלחנן מציץ, זה ספר תהילים. תשמור עליו ותקרא בו וה' ישמור

עלינו.

נכנסים לבית הכנסת, מסדרים מקום מעין שולחן לספר תורה. אלחנן מבקש מיוסף עזרה ויחד גוללים את ספר

התורה.

אנחנו לפני ראש השנה, מסביר אלחנן נקרא פרשת אתם נצבים.

מחפשים מפה לשים על השולחן אבל הכל שמם. אלחנן מוריד את הצניף מעל ראשו ופורס על השולחן. הספר

מונח על המפה, בכבוד רב.

יוסף, תרשה לי לעלות לקרא.

אלחנן קורא בהתרגשות:

ט אתם נצבים היום כלכם לפני ה' א-להיכם: ראשיכם שבטיכם, זקניכם ושטריכם, כל איש ישראלי. י טפכם

נשיכם וגרף אשר בקרב מחנה: מחטב עצים עד שאב מימי. יא לעבדך בבית ה' א-להיך ובאלתו: אשר ה'

אל-היך כרת עמך היום.

יוסף מקשיב בהתרגשות. אתם נצבים היום כולכם לפני ה' א-להיכם. עוד יומיים ראש השנה, כל עם ישראל

יתייצבו לדין לפני ה'.

מדי פעם אלחנן נעצר ושותק. יוסף לא יודע אם בגלל התרגשות, או כדי לנוח מהקריאה. הקריאה מסתיימת

והם גוללים בחדרת קודש את ספר התורה.

אלחנן עושה ברכה לציבור, מנגן תפילה על החולים ועל הגולים, על המוכים ועל יתומים ואלמנות, כאן כבר אלחנן אינו מצליח לעצור והברכות נמהלות בדמעות.

תפילת מוסף מרגשת, אלחנן חוזר על המילים, ונקריב לפניך קורבן מוסף שבת כראוי. מנגבים דמעות. התפילה מסתיימת בשירה קצרה וחוזרים "הביתה".

יוסף שואל, בשבת צריכים להיות בשמחה. האם היה מותר לנו לבכות בשבת?

אתה שואל טוב, אסור להצטער בשבת קודש, עונה אלחנן. אמנם כאשר אדם מעורר את עצמו להצטער ולבכות אזי עושה איסור. אבל כאשר יש לאדם צער והבכי חנוק בתוכו, כאשר פורץ הבכי החוצה אזי האדם מרגיש הקלה והרגשתו משתפרת. לכן בכי כזה, שיוצא מעצמו מותר.

בוא נחזור בדרך אחרת.

יום יפה שמש זורחת, ציפורים מציצות ממש טיול שבת. יוסף נכנס לאחד הבתים. יוצא ונכנס לאחר, מהבית השלישי יוצא עם שק מלא שקדים. מצאתי אוצר. נאכל היום וניקח לדרך.

אלחנן עוצר אותו. אל תאכל. אסור לאכול לפני קידוש וגם צריך לעשר את השקדים. בשבת אסור לעשר, לכן נחכה למוצאי שבת.

יוסף תמהה, למה צריך לעשר. אתמול אספנו שקדים מהעץ ואכלנו בלי לעשר כי אמרת לי שהם הפקר. גם השק הזה הפקר.

אתה שואל טוב. באמת שניהם הפקר, אבל יש הבדל.

מה שאספנו אתמול היו פירות שגדלו בהפקר כי נטשו את הכפר. אבל יהודי אסף את השקדים לשק, ובזמן שאסף הפירות לא היו הפקר, וכבר התחייבו במעשרות.

אמנם אח"כ נעשו השקדים הפקר, אבל מאחר שנתחייבו שוב לא נפטרים. תניח את השק, במוצ"ש נעשר וניקח אתנו לדרך.

חוזרים לבית. אלחנן שולח את יוסף לתת אוכל לסוסיים. אסור לנו לאכול לפני שניתן להם לאכול.

יוסף חוזר, הנחתי להם אוכל שיספיק עד הערב, אבל אני לא מבין למה הסוסיים צריכים לאכול לפני.

יוסף היקר, כך התורה מצווה. אתה אמרת הבוקר בקריאת שמע. ונתתי עשו בשדך לבהמתך, ורק אח"כ ואכלת ושבעת. תן תחילה לבהמתך ואח"כ תאכל.

יוסף שמח ומאושר על כל לימוד חדש.

סעודת שחרית, פת חרבה ושלווה בה, שפע פירות עם שמחה ומרגוע, מיץ הענבים הנפלא נהיה צלול ומשובח ביותר.

יוסף מהורהר מביט אל אלחנן, רואה דמעה יורדת על לחיו, אחריה עוד דמעה.

הוא נבוך אך לא שואל. מי יודע אולי חושב על אשתו הצעירה.

גם יוסף נופל למחשבות והנה דמעה יורדת על לחיו.

אלחנן מחייך. יוסף על מה הדמעה? אתה צריך להיות מאושר. נשארנו בחיים. שבת קודש, שקט ומנוחה שירה קדושה סעודת נפלאה, הכל בחסד ה'.

יוסף עונה בשאלה. אם כדברך, על מה זלגו דמעות עיניך.

אלחנן מבין ששאלתו ליוסף חוזרת אליו. אם כל כך טוב למה אתה בוכה, אך יש לו הסבר.

אני נזכר בשבתות עם המשפחה. אוירת קודש, תפילה בציבור בבית כנסת, סעודת שבת מעין עולם הבא.

הילדים סביב לשולחן כולם לבושים בגדים נקיים ומיוחדים לכבוד שבת. דברי תורה, שירה נפלאה שמרוממת את הנשמה, אימא ואבא מאושרים והסבא וסבתא מלאי נחת מהנכדים. והנה בגלל מעשינו הלא טובים, איבדנו

את הרגעים הנפלאים.

ה' ירחם עלינו ויזכנו שוב לרגעים נפלאים אלו. דמעות נוספות מצטרפות לראשונות. פונה לחברו, אך אתה יוסף על מה ירדה דמעה על לחיך.

יוסף נבוך, אך תשובה בפיו.

כאשר מצאתי את מגילת תהילים, הפסוק הראשון שהצלחתי לקרוא היה, **מאשפות ידים אביון...** אלחנן היקר דע לך. היום הזה, זה היום הכי מאושר בחיי. זכיתי לשבת קדושה ונפלאה, לעונג שבת ולהיות במחיצתך.

ימים רבים הייתי בודד על ההרים, הרגשתי את קרבת א-להים לי טוב כי הייתי נתון לחסדי ה' בתוך סכנות המדבר. אך השבת גיליתי שאפשר להרגיש את קרבת א-להים לי טוב, גם בשקט ושלווה של שבת עונג. אני לא יודע איך להודות לה' ואני מקווה שאהיה ראוי לכל הטובה אשר גמל לי. אלחנן מחיך. יוסף היקר, אתה מפתיע אותי. אתה יודע להוכיח בעדינות ובחוכמה. שנינו יחד באותה שבת, אותו מקום, אותו אוכל, אותם שירים ואותה חברה. אני מביט על השבת הזאת ונוכח בעבר ומוריד דמעות עצב. אתה מתבונן באותה שבת ומוריד דמעות אושר. אני צריך ללמוד ממך איך להביט על מצבי בעולם. לימדת אותי שצריך לראות את הטוב בכל דבר. הנה זכינו לשבת קודש. מיליוני יהודים, אחים שלנו. ה' יקום דמם אינם אתנו. אנחנו נשארנו בחיים, שרידי חרב. המוני יהודים נמכרו לעבדים, בלי שבת ובלי תפילה. הם מייחלים לזכות לכמה רגעים כמו שבת קודש זאת שאנחנו זוכים לה, להרגשת שלווה, מנוחת אהבה, השקט ובטח. אני במקום להודות לשם על השבת הנפלאה בחברתך הנעימה, הצטערתי. למה ה' לקח לי את השבתות של הילדות.

אלחנן מחיך, אני שב בתשובה בשבת. נשיר שיר שמח לכבוד שבת קודש. יום שבת תשמח מאד נפשי...

שירה נפלאה, דברי תורה, סיפורים על הפרשה, שבת קודש לא נשכחת. שעות אחרונות של שבת. השמש לפני שקיעה והשליחות מחכה. והנה בלי שליטה, עולה מחשבת זיכרון החורבן.

יוסף אומר, עכשיו הכל חרב, למה ה' עשה ככה הרס, וחורבן והרג כל כך אכזרי. אלחנן מהסס. זאת לא שיחה לשבת אבל אומר לך הלכה של שבת וממנה תקבל תשובה על שאלתך. אתה ודאי יודע שבשבת אסור לעשות מלאכה.

יש שלושים ותשע מלאכות שאסור לעשות. מהם המלאכות שאסור לעשות לומדים ממלאכת בניית המשכן. עם ישראל הקימו משכן במדבר. התורה מצווה אותנו, מה שהם עשו לצורך הבנייה, לכם אסור לעשות בשבת. יוסף שואל, מה הקשר בין בניית המשכן, למלאכות בשבת. יש קשר, עונה אלחנן. ה' ברא את העולם ששה ימים ונח ביום השביעי ממלאכת בניית העולם. גם אנו צריכים בשבת להיות כמו ה', ולנוח ממלאכות שבונים עולם.

יוסף תמהה, עם איזה מלאכות בונים עולם?

כאשר עם ישראל בנו את המשכן, הם בנו מקום מיוחד ונבדל בתוך העולם הגשמי שלנו. מקום שהוא עולם קטן, מעין העולם העליון. עולם רוחני בו יוכל ה' לשכון.

במשכן ובמקדש פעלו חוקים לא כמו בעולם שלנו שמוגבל בחוקי הטבע, לכן בבית המקדש היו הרבה נסים, נגד חוקי הטבע. גם חוקי התורה היו מיוחדים למשכן, לכן גם בשבת הקריבו קורבנות ועשו את כל המלאכות

הנצרכות לכך.

אומר לך הקדמה ואח"כ אשאל אותך שאלה.

להקים את המשכן היו צריכים לחרוש ולזרוע ולקצור ועוד מלאכות, סך הכל 39 מלאכות, שנקראות אבות מלאכה. מלאכות שדומות להן נקראות תולדות וגם הן אסורות מהתורה.

דרך משל, כאשר אדם טמן זרע באדמה, הוא עשה מלאכת זורע. כאשר משקה צמחים הוא עושה, תולדה של זורע, כי זה מגדל את הצמח ודומה לזורע.

עוד פרט. אם אדם מקלקל בשבת הוא פטור.

אשאל אותך שאלה, אל תמהר. תחשוב ותענה.

כאשר אדם חותך ענפים מהעץ בשבת, האם יהיה חייב או לא?

יוסף חושב, הוא לא רגיל לשאלות כאלו. בסוף עונה, אני לא יודע, אבל למה הוא חותך ענפים.

יפה מאד יוסף, אני רואה שאתה כן יודע.

הכל תלוי לשם מה הוא חותך את הענפים.

אם הוא חותך ענפים כדי להשתמש בהם למדורה או לסכך, יהיה חייב.

אם הוא רב עם השכן וחותר ענפים מהעץ של השכן כדי לקלקל את העץ, זאת אינה מלאכה שחייבים עליה, כי הוא מקלקל ופטור.

אבל כאשר חותך ענפים שבורים ורקובים כדי שהעץ יבריא ויגדל יותר ויביא יותר פירות, הוא עוזר לעץ לצמוח והמטרה שווה למטרת הזורע, לכן יהיה חייב משום זורע.

אדם שאינו מבין בגידול עצים, כאשר יראה את בעל האילן חותך את הענפים מהעץ, הוא יתפלא למה בעל העץ מתאכזר לעץ שלו. אך החכם יתבונן בתכלית המעשה ויבין כי קציצת הענפים תרבה את הגדילה לתפארה.

ה' יתברך ראה את עם ישראל, הרבה ענפים מקולקלים ונרקבים בעברות הכי קשות. העץ חולה מאד והמחלה מתפשטת. על כן ה' יתברך היה צריך לחתוך בעם ישראל כדי להציל את שארית העץ, כדי שהנשאר יגדל בריא וימלא את ייעודו. יוסף יושב שקט.

אלחנן פונה לתלמידו. האם הבנת מה שאמרתי? אני רואה שאתה חושב.

אני הבנתי. אמנם לא אחזור על דבריך הנפלאים, אבל אומר לך דבר ותראה שהבנתי.

פעמים ולאדם יש עץ חביב עליו, בפתח ביתו. הוא מטפח אותו ואוהב אותו ונהנה מפרותיו. אך הרוחות העבירו מחלות מעצים שכנים. העץ נפגע ונחלה ותולעים חפרו בגזעו ואף האדמה לקתה במזיקים. בעל העץ הצטער מאד, אך ברחמנותו הרבה לוקח ענף מהעץ ושותל אותו מחוץ לחצרו במקום נקי. את העץ עם גזעו והמחלות והתולעים שורף ומאבד.

רק לאחר שנים, כאשר הענף יגדל להיות עץ והאדמה תבריא, הוא יחזיר את העץ החביב המתחדש והבריא לפתח ביתו, וייהנה מפרותיו.

אלחנן מבין מיד את הנמשל. מלא התפעלות קם על רגליו ונושק את ראשו של יוסף. אתה כמעין המתגבר, לא רק שהבנתי, גם הוספת על דברי. אתה התלמיד הכי טוב שיש לי. אכן אנחנו הענף שנותר מן העץ השרוף. ה'

שותל אותנו בגלות למשך שבעים שנה כדי שנחזור מחוזקים באמונה וידיעת ה' לעובדו בארצנו האהובה.

יוסף היקר, אני רואה שיש לך ישרות ותמימות להבין את התורה. יש לך גם כח להעמיק בתורה ולגלות

נסתרות. כמו שידעת על הנמר שעוקב אחרינו בלי לראות אותו. חבל על ימי נעורייך שחלפו היית מדלג על

ההרים, במקום ללמוד ולחדש בתורה.

אלחנן מבחין בברק בעיניו של יוסף וממהר לשמח אותו. אל תצטער ה' אוהב אותנו ויזכה אותנו ללמוד יחד תורה בישיבה עם תלמידי חכמים, להגות בתורת ה' בעיון ולחדש חידושים ולהעמיד תלמידים.

דע לך יוסף, יש הרבה מאחינו היקרים שלא יודעים את מה שדיברנו פה. הם ראו את החורבן וההרס שבאו עלינו והם מתרעמים על ה'. אך החכם שידע מה שדיברנו פה ידע שמה' יצא הדבר. עם ישראל נדבקו ממחלות הגויים וחדלו להיות נאמני ה' ותורתו ועשו דברים נגד תורת ה'. כדי להחזיר את ישראל לאמונת ה' ותורתו נחרב הבית ושארית הפלטה יוצאת לגלות.

שמעתי שבעקבות הגלות והתעללות הגויים בנו בגלל היותנו עם ה', רבים חוזרים לאביהם שבשמים, לשמור תורה ומצוות ולמאוס בעבודת אלילים שהם ואבותם טעו אחריה. ברוך ה' עם ישראל בתוך החורבן מעמיק שורשים למקור מים חיים ועם ישראל נבנה מחדש. יש לומדי תורה בישראל ועם ישראל חי ובע"ה יבנה את בית המקדש ותבוא הגאולה בקרוב.

יוסף מתבונן באלחנן המדבר מתוך התרגשות וכאב.

אלחנן היקר, אני רואה שאתה כואב את צער השכינה. איך נוכל לשמח את אבינו שבשמים, אחרי הצער שהיה לו להכות את בניו אהוביו ולהחריב את ביתו?

יוסף היקר, מה שאתה עושה, שומר שבת בשמחה ובוטח בה', מסכן את עצמך להצלת יהודים ומאמין בשם ורוצה ללמוד תורה, זה עושה שמחה לה' יותר מקורבנות בבית המקדש.

יוסף מפנים את הדברים ורוחו נחושה להיות חייל נאמן בצבא ה', למסור נפש ללימוד התורה, לעזור לעם ישראל ולקרבתם לאביהם שבשמים.

יוסף מדבר לאלחנן ולעצמו. אני מאושר שעצרנו בשבת, אני צריך מנוחה וזמן לעשות תוכנית איך להשתלב בשליחותו של העם היהודי להיות אור לגויים.

עולים למצפה

צאת שבת.

הבדלה בזריזות, מתארגנים ליציאה כלילה. צידה לדרך, אוכל שתיה ופירות וגם... שקדים.

יוסף אומר יש לנו את הסוסים, נרכב צפונה ומשם נעלה מערבה לכיוון המצפה. עוד 3 פרסאות יש מעיין עם מים חיים.

חזקים ורעננים אחרי מנוחת שבת, עולים על הסוסים ונעים בזהירות לאור הכוכבים בשביל צר העולה במתינות. לאחר רכיבה זהירה, מבחינים משמאלם בתוך החשכה ערוץ נחל עם צמחיה עשירה, אשר זרימת מימיו נשמעת עד אליהם.

אחר כברת דרך יורדים לערוץ, יוסף מוביל אל מקור הנביעה. עצים ומים זורמים במתינות. מגיעים למקור הנחל. ליד הנביעה ברכה קטנה עם מים רדודים מאד, אלחנן מביט למקור המעיין בין הסלעים, אמנם חשוך אבל רואה שאין נביעה.

הוא מביט ביוסף, מחכה להסבר. בערוץ הנחל המים זורמים, אבל במקור אין נביעה.

יוסף מחייך. נשב ננוח. שמעתי שעם ישראל במדבר אמרו שירה, עלי באר.

אלחנן לא מבין את הרמז. לבקשת יוסף, אלחנן אומר את הפסוקים.

אָז יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת עָלֵי בְּאֵר עֲנֹה לָהּ: {יח} בְּאֵר תְּפִירָה שְׁרִים פְּרוּיָה נְדִיבֵי הָעָם בְּמַחֲקָק בְּמִשְׁעָנָתָם וּמִמְדָּבָר מִתְנַה:...

עוד הוא מדבר ומים החלו עולים ומבצבצים מן המקור. אלחנן תמהה, מביט ביוסף. הנביעה מתחזקת הבריכה מתמלאת והמים יורדים לערוץ הנחל. יוסף מחייך. אני רואה שאתה אדם קדוש, דיברת לסלע והוא נתן מימיו. יוסף רואה שאלחנן עדיין תמהה. גם אני לא יודע איך זה, אבל זה מנפלאות ה'. המים נובעים לשעה קלה, אחר חדלים לעוד זמן ושוב נובעים. שותים מים צלולים חוזרים לסוסים וממשכים במעלה ההר. לאחר מנוחת שבת, מצליחים לעבור דרך ארוכה. מרחוק נראים אורות ירושלים. ההליכה בחשכה מעייפת והם נשכבים מכורבלים בשמיכות, ממתינים לעלות השחר. הבוקר אור והם מזדרזים. יוסף בראש, עוקפים את ירושלים מצפון ומתקרבים למצפה, שם מושבו של רבינו גדליה בן שפן. המצפה בראש ההר נראה למרחוק. על הדרך מולם, יורדים שלשה נערים מבני ישראל. העולים שואלים בשלום רבינו גדליה. ונענים שלום לו. שואלים את היורדים לאן פניכם. אנחנו הולכים להצטרף לחייליו של יוחנן, הוא חונה מרחק שעתיים הליכה מכאן. אלחנן מביט ביוסף, יוסף מהנהן בראשו. אנחנו רוצים לתת לכם את הסוסים האלו. את הסוסים לקחנו מחיילים של ישמעאל בן כנענה, תזהרו מהם הם אנשים לא טובים. תזדרזו למחנה יוחנן, עם הסוסים, הם יקבלו אתכם בשמחה וה' יצליח את דרככם. הנערים עולים על הסוסים, מודים ומברכים אותם ויוצאים בדהרה אל מחנה יוחנן. יוסף ואלחנן שמחים, ב"ה זכינו לעשות מצווה ולחזק את מחנה יוחנן. עולים רגלי אל המצפה, שמחים שהגיעו בשלום. אמנם הסכנה חלפה, אך עדיין במתח האם יצליחו בשליחותם והאם רבינו גדליה יקבל את דבריהם. למרגלות המצפה ליד המעין, מחנה הנערים עוקפים אותו ועולים בהר. מגיעים למחסום. השומר מסתכל בחשדנות. מי אתם ולאן פניכם. לרבינו גדליה, יש לנו למסור לו איגרת חשובה ביותר. תבואו עוד שלשה ימים. היום ערב ראש השנה, בעוד מספר שעות צריכים להגיע אורחים חשובים כולם עסוקים. מי אלו האורחים. זה לא עניינכם, אתם נראים אחרי דרך ארוכה. תרדו למטה למחנה תנוחו שם ותבואו אחרי החג. אלחנן פונה ישירות. האם האורחים החשובים, הם ישמעאל בן כנענה וחבריו. השומר לא מגיב אבל מסתכל בהם בחשדנות. נראה שאלחנן כיוון לאמת. מה אתם רוצים? אנחנו רוצים לדבר עם המפקד שלך. תחכו בצד, הוא צריך להגיע בקרוב מאד, לארגן את השמירה של קבלת הפנים. המפקד מגיע, מסתכל על הנערים המאובקים. מה רצונכם דברו מהר. אלחנן מספר מאין באו ואת עדותו של השייך הערבי, שפני ישמעאל למלחמה ושקיבל כסף להרוג את גדליה בן שפן. הוא מספר על האיגרת, הוא גם מספר שיש להם כסף שמיועד לשארית הפליטה עם רבינו גדליה. המפקד מקשיב בחוסר סבלנות ונראה שאינו מתרגש מהדברים.

אתם לא מחדשים דבר. היה כאן יוחנן עם חייליו, והוא סיפר לרבינו את שאמרתם.

{ג} וַיֹּחֲזֶק בָּן קָרַח וְכָל שְׂרֵי הַסִּילִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בָּאוּ אֶל גְּדַלְיָהוּ הַמַּצְפָּתָה:

{יד} וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִדְעָה תִּדְעָה כִּי בָּעֲלִים מֶלֶךְ בְּנֵי עֲמֹנָה שָׁלַח אֶת יִשְׁמַעְיָאל בֶּן נְתַנְיָה לְהַכְתֹּךְ נַפֶּשׁ וְלֹא הָאָמִין לָהֶם גְּדַלְיָהוּ בֶן אֲחִיקָם:

רבינו אמר לו שהוא לא מאמין ושזה לשון הרע והוא לא מוכן לשמוע אותו. גם אתכם הוא לא ירצה לשמוע. תשמרו את הכסף והאיגרת עד לאחר ראש השנה.

כמוצא אחרון מספר אלחנו למפקד שאנשי ישמעאל הם רוצחים. הוא מספר על היציאה מהבור על הבריחה וכל השאר.

המפקד מחייך חיוך קצר. אתם מספרים שחיילי ישמעאל רוצחים אכזרים. זרקו אתכם לבור, אתם הצלחתם לצאת, לברוח. רדפו אחריכם חמישה פרשים חמושים. התגברתם עליהם. פצעתם שנים ולקחתם להם את הסוסים. ממש סיפור יפה. אתם רוצים שאני אאמין לסיפור שלכם.

זמני קצר, תרדו למחנה ותאכלו ותנוחו. הערב ראש השנה, חדות ה' היא מעוזכם. המפקד פונה אליהם בפנים חמורות. אני מזהיר אתכם. אוי לכם אם תנסו להפריע לקבלת האורחים. המפקד פונה לדרכו.

הנערים מביטים איש ברעהו. השליחות עד למצפה עברה בהצלחה, אבל גמר המשימה צריך לישועה.

אלחנן אובד עצות. מה אתה אומר יוסף, האם יש לך תוכנית?

אני שמח שאתה מעריך את התוכניות שלי עונה יוסף, המצב קשה. חיי יהודים בסכנה וכן גורל שרידי הישוב בארץ.

יש עדיין זמן, אני מציע שנרד למטה ונחשוב על תוכנית.

מחנה האורחים, לחם ומים ופירות העונה. הבחורים אוכלים ונחים.

יוסף, אתה אחראי על התוכנית. מה בפוך?

יש לי תוכנית היא מסוכנת אך אין ברירה.

בקרב יגיע ישמעאל שאנחנו מכירים אותו. הוא יתנהג כאיש שלום, יסתיר את נשקו ויראה את עצמו כלפי חוץ כדורש שלום. אנחנו צריכים להראות לפניו ולגרום לו, או לאלו שרדפו אחרינו, להוציא חרבות, ולהתנפל עלינו ובכך יגלו את פרצופם האמתי.

אלחנן חושב, מהסס, לבסוף אומר. אתה צודק כי זה מסוכן, אבל נראה שאין ברירה אחרת. אני אתייצב לפניהם זה מספיק, אתה תתחבא.

יוסף מנסה להתווכח אך אלחנן איתן בדעתו, לבסוף מתפשר. אתה תאסוף אבנים ואם צריך תשליך עליהם. נצטרך גם להזהר מהחיילים של מפקד המחנה ששומרים על הסדר.

עולים למקום המפגש. באזור הכניסה נאספים קהל סקרנים שבאו לראות את המפגש.

רבי גדליה רוצה להראות שהוא לא מאמין לשמועות על כוונותיו הזדוניות של ישמעאל, על כן יכבד את האורחים ויצא לקראתם.

הנערים נבלעים בין הקהל.

ישמעאל בראש חבר מרעיו, רוכבים על סוסים במעלה ההר. איש לא נושא נשק בגלוי, מראים כלפי חוץ שפניהם לשלום.

בקרב מאד רבי גדליה, ירד מהמצפה לקבל את פניו. המפגש המתוכנן בכניסה למחנה.

יוסף ואלחנן נדחקים לשורה הראשונה מתעלמים מטרונות הקהל. ישמעאל ואנשיו על הסוסים, נעצרים

ומחכים לרבינו גדליה.

אלחנן עולה על הדרך, מחפש בעיניו את הפרשים שרדפו אחריהם. אחרי התבוסה והבושה, הם לא יעצרו את עצמם ויתנפלו עליהם. הרודפים לא נראים. עובר לצד השני מחפש אך לא מוצא.

אלחנן אזור אומץ. נכנס למרכז הדרך מול ישמעאל בן כנענה. ישמעאל מזהה אותו פניו מתעוותות בכעס, ידו יורדת אל מותניו לחרבו המוסתרת, אך נעצרת. הוא בסערת נפש.

לפתע מרגיש אלחנן יד אווזת בכתפו ומסובבת אותו. מולו שנים מהרודפים שהיו נסתרים בתוך הקהל. הם לא יכולים לעצור בעצמם. זה אתה... בלי לחשוב מתנפלים עליו. אלחנן מתחמק מאחד, מכה את השני. סכינים נשלפים אלחנן בועט מתחמק מכה ובוטט ושוב מכה במהירות. שניהם חבולים ונאנחים שוכבים על הקרקע, איך צורך באבנים של יוסף.

המפקד מגיע בריצה מלא זעם. צועק על אלחנן, אמרתי לכם אל תעשו מהומות אתה תיענש על כך. קורא לחייליו, תקשרו אותו ואת החבר שלו תזרקו אותם למאסר.

אלחנן פונה למפקד אתה ראית, הם הסתירו סכינים, ורק התחפשו לצדיקים. לכולם יש נשק ואתם בסכנה גדולה.

המפקד מפטיר בחוסר סבלנות. אתה לוחם מוכשר, אבל מלא סיפורים. אלו אנשים מהקהל, לא אנשים של ישמעאל. אחרי ראש השנה אטפל בך.

כישלון כואב.

החיילים מחפשים את יוסף, אך יוסף נעלם.

יוסף שכוב בין השיחים עוקב אחרי החיילים שקושרים את ידי אלחנן ומובילים אותו לבית המעצר. מביט בפליאה, מדוע אלחנן לא מכה אותם ובורח?

יש עוד דקות מעטות עד המפגש.

יוסף חושב לרגע, אמנם המצב אבוד השליחות נכשלה, אך יש עוד דקות ספורות הוא חושב על חיי יהודים בסכנה, מרים עיניו למרום. אבא תן לי עצה טובה.

עיניו למרום והוא רואה מעליו עץ תמר ראשו כפוי נוטה מעל הדרך.

תודה אבא שגילית את עיני. כבר יש לו תוכנית.

הקהל והשומרים עסוקים במפגש הקרוב ולא רואים את הנעשה במחנה.

יוסף מוצא את התיק של אלחנן שנפל במאבק. לוקח את האיגרת שצריך למסור לגדליה, תוחבה בבגדו. מאתר מוט ארוך תקוע באדמה, ששימש בעבר לנשיאת דגל בראשו. יוסף עוקרו מהאדמה, והולך לאזור המפגש. הוא מגיע לדקל הנוטה מעל למסלול של רבי גדליה. מוציא חוט וקושר במהירות את האיגרת לקצה האחד והקצה השני לראש העמוד.

מעוף מבט ורואה את גדליה בן אחיקם יורד בראש המשלחת. הוא משעין את המוט על הדקל ומטפס בזריזות לראש הדקל ומעלה בידו המוט עם האיגרת.

השיירה המכובדת יורדת, כאשר בראשה רבינו גדליה בן שפן.

אנשים מהקהל מבחינים ביוסף בראש הדקל וצוחקים. נער מוזר, טיפס אל מרומי העץ לראות את המפגש. המפקד משגיח על המצב. הכל רגוע מתנהל לפי התוכנית.

הוא מבחין באנשים שמביטים למעלה בחיך. גם הוא מרים את מבטו ולא מאמין. זה הנער השני וגם הוא

עושה מהומות. אני הזהרתי אותם, מה הוא מתכנן לעשות מלמעלה? צועק לחייליו, תורידו אותו מהר ותזרקו אותו יחד עם חברו.

החיילים מגיעים ועומדים למרגלות העץ חסרי אונים. המפקד זועם. רבי גדליה רוכב על סוסו המפואר, יורד עם ראשי הקהל, לקראת חבורת ישמעאל. יוסף מזדרז, במרום העץ, רגליו חובקות את הגזע, ביד אחת אוחז בענף, וידו השניה מושטת עם המוט אשר בראשו החבל ובקצהו תלויה האיגרת. הוא מוריד את האיגרת לפני עיניו של רבינו גדליה. רבי גדליה מופתע. מולו מן השמים יורדת איגרת תלויה בחוט. הוא עוצר את הסוס, מבטו עוקב אחרי החוט שקשור למוט, ממשיך לאורך המוט עד ליוסף שמחזיק במוט ביד אחת, ונאחז בדקל בידו השניה. יוסף קורא לו, בבקשה רבינו, יקח נא את האיגרת ויקרא בה, דחוף. ר' גדליה מבחין בסכנה שהנער נמצא בה, וממהר לקחת את האיגרת. הוא מחיך, אני אקרא את האיגרת. רק תרד, כי זה מאד מסוכן. יוסף מאושר. המשימה הושלמה בהצלחה, ההמשך רק להתפלל. המפקד הזועם רואה את החיור של רבי גדליה, ולפתע מוצא גם את עצמו מחיך. שני הנערים נצחו אותו, הם הצליחו למסור את האיגרת לרבינו, והוא מלא התפעלות. איזו דבקות במטרה, איזו תושייה ומחשבה מקורית, תוך סיכון נפשות. נערים גיבורים, והנער השני באיזו גבורה וזריזות נלחם, אשריהם ישראל. יתכן שאצרף אותם למחנה שלנו. קורא לחייליו תחת הדקל, תעזבו אותו. הערב יורד. אלחנן במעצר, רבינו עם האורחים יושבים לסעודת ראש השנה. יוסף בחוץ חסר אונים. אין עוד תוכניות, רק תפילה לבורא עולם שיציל את שארית הפליטה. העם עסוקים בסעודת ראש השנה, שתהיה בסימן טוב. יוסף חרד לא יכול לאכול, מוציא את מגילת תהילים נעמד מתחת אחד הלפידים, ובקושי רב קורא את הפסוקים. אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'. אבינו שבשמים אני מבקש שכל עם ישראל יהיו תמימי דרך ומאושרים. די לשפיכות דמים, רחם על שארית הפליטה... הדמעות יורדות. א' תשרי. הירח הזעיר נראה לרגע ונעלם החשכה שולטת שקט במחנה. לפתע. צעקות וקולות בריחה המונית. דם ישראל נשפך, נתקלים איש באחיו. וְהָיָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בֵּא יִשְׁמַעְאֵל בֶּן נְתַנְיָה בֶּן אֱלִישָׁמַע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה וַעֲשָׂרָה אַנְשִׁים אֹתוֹ וַיָּכּוּ אֶת גְּדַלְיָהוּ וַיָּמָת וְאֶת הַיְּהוּדִים וְאֶת הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר הָיוּ אִתּוֹ בַּמִּצֵּפָה: מלכים ב' פרק כ"ה פסוק כ"ה הנשואים נמלטים על נפשם בבהלה, מפני חרב הרוצחים. יוסף רץ אל הבור בו הושלך אלחנן. מוצא חבל זורק אליו ומעלהו מהבור. המשימה לברוח. הם צריכים לפחד יותר מכולם מליפול בידי חיילי ישמעאל. מוצאים את התרמילים ונבלעים לתוך החושך, יורדים אל עבר המדבר.

יציאה לגלות.

יורדים מהמצפה פוגשים בדרכם עוד יהודים הנמלטים על נפשם, הולכים חרישית בלילה. מוצאים מחבא במערה בצלע ההר, מולם נראית צללית הר הבית החרב. סעודת חג עצובה, יום טוב שהפך לאבל. מצוות היום שמיעת קול שופר, מי ישמיענו קול תרועה.

יושבים בחשכה. אלחנן אומר, נכשלנו במשימתנו. עשינו השתדלות אך נראה היה שזאת גזרה משמים. יוסף עונה, השלמנו את השליחות.

השליחות היית למסור את האיגרת לרבי גדליה ואני מסרתי לו אותה והוא הבטיח שיקרא בה, אנחנו את שליחותנו קיימנו.

אלחנן מופתע. יוסף מספר לו על המוט והדקל והחיוך של ר' גדליה ז"ל ושל המפקד.

אלחנן מהורהר. אני חושב שעשינו טעות שהלכנו שנינו לשליחות. אני רק הפרעתי לך. אתה עם התוכניות החכמות שלך, הזריזות והכישרון המיוחד לך, יכולת לבד להצליח. הגבורה שלי והחרב המופלאה רק הפריעו. יוסף אנחנו צריכים ללמוד לקח מהשליחות שעשינו. אנחנו יהודים, כוחנו בחוכמה לא בגבורה ונשק. אני לוחם עם חרב מופלאה לא הצלחתי לעשות מה שאתה עשית בחוכמתך ובכישרוןך וזריזותך.

עליך אמר שלמה המלך ע"ה: הַחֲכָמָה תַּעֲזֹר לְחֵכְם מִעֲשָׂה שְׁלִיטִים אֲשֶׁר הֵיוּ בָעִיר:

אני קניתי לי אויבים עם הלוחמה ואילו אתה, מילאת את המשימה ועוד חייכו אליך בחביבות.

עשיו נתברך "על חרבך תחיה". לנו החרב רק מפריעה. ה' ירחם עלינו ויגאל אותנו, ובע"ה עם חוכמת התורה נהיה אור לגויים. דוד המלך גם נלחם אבל היה לו גם מחנה שלמד תורה, ובזכות לומדי התורה ניצח במלחמות.

יוסף פונה לאלחנן. תרשה לי לשאול, אני מאד התפלאתי איך נתת להם שיקחו אותך לבור איפה נעלמה הגבורה שלך?

יוסף היקר. חיילים של ר' גדליה הם יהודים צדיקים. לא היית לי רשות להרים יד נגדם. הם חשבו שהם עושים טוב. אסור היה לי לפגוע בם. אם אנחנו רוצים שה' יהיה אתנו צריכים להיזהר בכבוד בניו.

יוסף שואל, מה אתה חושב לעשות. איך אתה חושב לאתר את אשתך והמשפחה.

אני אובד עצות. התוכנית הייתה שהם ישארו בארץ, בתקווה שרבינו גדליה לא יהרג. אם הם לא ישארו בארץ, הם ירדו לבבל כדברי הנביא ירמיה.

אני ארד לבבל ואחפש את משפחתי, גם לך כדאי לרדת איתי.

אלחנן אני חייב לך את חיי. עד שתמצא את אשתך, נהיה יחד כי טובים השניים מן האחד.

מתפללים ונחים. במוצאי החג בחסות החשיכה יוצאים לדרך.

שרידי חרב של שארית הפליטה. בודדים וחבורות עושים דרכם לבבל, טרף קל לשודדים ולפושעים ארורים. לפנות ערב מגיעים לנהר הירדן.

לפני הגשר על הדרך עומד יהודי ממרר בבכי. היה לי מעט כסף ובגדים ושדדו אותי. אשתי מעוברת ומבוהלת נחבאת בין העצים.

יש שודדים על הגשר ומתנפלים על היהודים ושודדים אותם. אתמול הם הרגו שני יהודים שרצו לעמוד על נפשם.

אלחנן שואל, האם הם יהודים.

ח"ו. הם גויים ארורים מארץ בני עמון.

בוא תראה לנו איפה הם. אחרי שנכה אותם, תבוא ותיקח את רכושך.

היהודי המופתע אומר לאלחנן, הם מסוכנים אל תלך. אני מוותר, רק אל תלך.

אלחנן הולך. מבקש מיוסף תחכה מאחור שלא תפגע. מתקדם בזהירות, אחרי יוסף וממרחק היהודי החרד, שפתיו לוחשות תפילה.

היהודי קורא מאחור, הם קדימה עוד חמישים צעדים, מימין. הוא נחבא נושא עיניו למרום מתפלל לשלום הנער.

אלחנן מתקדם ועולה על הגשר. מולו נעמדת דמות חסונה. עצור, תסתובב.

אלחנן לא מגיב. השודד שולף חרב מבהיקה, וגם אלחנן שולף חרב.

עוד שתי דמויות מגיעות, אלחנן מביט ומבחין שהם נערים אינם למודי מלחמה. חרבם ביד ימין מתקרבים בשורה אלי. צריך לתקוף משמאל. צעדים מהירים לשמאל ותוקף, חרבות נפגשות אלחנן לא מרחם, השודד נופל הרוג. השני מנסה לעקוף את חברו הנופל, אבל אלחנן מגיע מאחוריו החרב מונפת באויר במהירות שאינה נתפסת והוא נופל שדוד. האחרון מניף את חרבו שנפגשת עם חרב אלחנן חרבו מועפת, וידו חתוכה. הוא נופל על ברכיו ומתחנן על חייו.

אני משאיר אותך בחיים, תספר לחברים שלך בכפר, מה יהיה סופם אם יפגעו ביהודים. היהודי נרגש מגיע בריצה. אני לא מאמין, זה כמו בסיפורים על דוד המלך. מודה בכל לב לאלחנן, מוצא את חפציו וכספו ומבקש לילך.

אלחנן קורא לו, תיקח כל מה שתמצא בחפציהם. אם תוכל, תחזיר גם ליהודים שנשדדו. עוברים את הירדן מזרחה, שקטים ומהורהרים. הרגשה קשה וכואבת. מגורשים מארצנו היקרה מביתו של אבינו מלכינו מי יודע מתי נחזור. אלחן פונה ליוסף. אחינו בצרה גדולה. ראית איך על הגשר שלושה נערים לוקחים חרבות והורגים יהודים חסרי הגנה. אני יודע ללחום אך צריך לחשוב איך נוכל להציל את אחינו הנתונים בצרה. עוד הם הולכים מהורהרים ומאחור שעטת פרסות סוסים. שיירת רוכבים, בראשם דמות מכובדת. יוסף נסוג לצד הדרך מביט סביב, מחשב דרכי בריחה.

אלחנן נעמד, מביט על הפרש בראש השיירה. זהו השר הממונה מטעם מלך בבל על השלטון בארץ, שמעתי שהוא אדם חכם. נראה כי בעקבות רצח רבינו גדליה, הוא יורד למלך בבל לקבל הוראות להמשך תפקידו. אלחנן נעמד במרכז הדרך, משתחוה דרך כבוד לשר ומברכו לשלום. החיילים מחכים לסימן מהשר, להדוף את הנער החצוף.

השר רואה את האומץ של הנער, העומד מולו בשלוות נפש, מבין שלפניו נער מיוחד. עונה בשלום, ושואל. מה רצונך?

אני פונה אל כבוד מעלת השר, להציע את עצמי, להיות שומר הראש של כבודו. השר לא מצליח לעצור את צחוקו, אבל את האחרים זה לא מצחיק והם מחכים לסימן מהשר. הם לא מבינים. נער יהודי בזוי מעכב אותם והשר משתעשע אתו. אלחנן אומר, אני מסוגל לנצח כל אחד מהגיבורים שלך עם נשק ובלי נשק. השר מעולם לא שמע הצהרה כזאת. הוא לא מאמין, אך שואל. את מי ניצחת עד היום.

עברתם בגשר. היו שם שלשה שודדים היכיתי אותם. אם תרצה תבחן אותי. תראה לי את החרב שלך.

אלחנן מוציא את החרב.

השר מתבונן בחרב הקצרה.

נראה שדברך אמת. הפצוע על הגשר סיפר לנו איך נער עם חרב קצרה, הרג את חבריו באורח פלא.

נבחן אותך יותר מאוחר. השר מורה לאנשיו לתת להם חמור, והם מצטרפים לשיירה.

סמוך לחשיכה מגיעים לחניה. השר פונה לאלחנן. כעת מאוחר, מחר נבחן אותך.

אלחנן ויוסף משכימים ומתפללים שחרית. תפילה נרגשת על עצמם ועל עם ישראל. השיירה מתעוררת,

סעודת בוקר. לפני היציאה יערך המבחן.

אלחנן פונה ליוסף, אל תתערב.

שטח אדמה פתוח החיילים נאספים בחצי גורן לצפייה במבחן.

השר פונה לאלחנן, האם אתה בטוח? אני מרשה לך לחזור כך ותלך לשלום.

אני בטוח.

השר רומז ואל הזירה ניכנס ראש הגיבורים.

אלחנן בוחן אותו, גברתן מוצק עם צלקות על גופו ועל פניו המעידות על קרבות רבים שעבר. הוא חזק אך כבד תנועה.

השר אומר לאלחנן, עם חרבות כבר ניצחת בגשר. כעת ללא נשק.

אלחנן והלוחם נועצים את החרבות בקרקע.

הלוחם נכנס לעמדת קרב. לפניו נער קטן, שנראה חלש ולא מסוכן, אך הנער יהודי. הוא שמע על יהודים

גיבורים, שה' נלחם להם. דוד שהרג את גולית ושמשון הגיבור, הוא יזהר.

אלחנן פונה לשר. אפשר לצרף אליו עוד לוחם.

השר מתפלא, מצביע בידו ולוחם שני נועץ חרבו בקרקע ונכנס לקרב.

אלחנן בוחן את השני. הוא קטן יותר, אך זריז והליכתו גמישה ומסוכן לא פחות.

יוסף עומד בין הלוחמים בידו מגילת תהילים, בליבו נושא תפילה למרומים.

שני הלוחמים זהירים, הם מבינים שלפניהם נער לא רגיל. הם נעים בזהירות מתרחקים אחד מהשני כדי להביא את אלחנן בין שניהם.

אלחנן עומד במקומו ממתין. הם מצליחים והוא בין שניהם, גבו מופנה ללוחם השני.

יוסף מביט ואינו מאמין. שום בר דעת לא יתן לאויב לבוא מגבו. מחשבה חולפת בראשו, אצטרך להזהיר את

אלחנן מהתוקף בגבו, אך אלחנן ביקש לא להתערב, יוסף לא יודע מה לעשות. לפתע דקירת סכין בצוארו.

הלוחם לידו מבהיר בלי אפשרות לספק, אם תשמיע קול אשחט אותך.

אלחנן יצטרך להתמודד לבד.

אלחנן מתקרב ללוחם הראשון, העומד בעמדת התגוננות, ממתין שחברו יתקוף את אלחנן מגבו.

אלחנן נראה כמתעלם מהאויב מאחור, ומרכז מבטו באויב שלפניו.

הלוחם הראשון מתקרב בשקט מאחור, לפתע מתקרב בצעדים מהירים מניף ידו ומנחיתה אל עבר צווארו של אלחנן.

באורח פלא, אלחנן כבר לא שם. הוא הפיל את עצמו לארץ ומתגלגל לכיוון רגלי הלוחם התוקף, בניסיון להפיל אותו. הלוחם מגלה זריזות רבה ומקפץ מעל אלחנן.

אלחנן תוך כדי הגלגול, מרים את ידו תופס את רגל הלוחם ומתרומם במהירות. הלוחם נופל קדימה, אלחנן

דוחף אותו לעבר חברו. הלוחם הראשון חומק לצד והודף את חברו המושלך עליו, אך בכך נחשף צדו ללא

הגנה. אלחנן בועט בו מתחת לצלעות, הוא מתכופף מנסה לנשום. אלחנן מכה בו מכות מהירות. הוא מנסה

לגונן בידי על ראשו, אך אלחנן מכה בעורפו והלוחם נופל ארצה מעולף.

הלוחם השני אמנם נפל, אך לא נפגע. קופץ בזריזות על רגליו ומתרחק מאלחנן. הוא עומד מהסס, לא יודע איך

להמשיך בקרב. לנער יש שיטת לוחמה שהוא לא מכיר ולא מנסה בה.

חבריו נחלצים לעזרתו, חרב מושלכת אליו, הוא תופס את החרב באוויר. בטחונו שב אליו, הוא ינקום את

עלבונו.

יוסף והחייילים מביטים בשר, האם יתן גם לאלחנן חרב?

לוחם עם חרב נגד נער בידיים ריקות. השר פניו חתומות, נראה שהוא נהנה מהקרב.

יוסף עומד ללא תנועה. הסכין עדיין צמודה לצווארו. הוא רומז ללוחם להוריד את הסכין. הלוחם צוחק ומוריד את הסכין, אין חשש שיוסף יעזור לאלחנן.

להפתעת כולם, אלחנן פונה לאחור אל המדבר, עושה גלגולים על ידיו ורגליו. מחשבה חולפת בראשו, הנה היהודי בורח. אך לאחר חמישה גלגולים אלחנן חוזר לעמוד מול הלוחם עם החרב. הכל תמהים מה להופעת גלגולים באמצע הקרב ואיך לא מפחד לחזור לעמוד מול החרב המאיימת.

הלוחם אוחז בחרב מניף אותה למרום, הוא ינקום בנער היהודי על הבושה שגרם לו ולחברו.

הוא מתקרב אל אלחנן, אלחנן מתחיל לנוע בצעדים קלים וגמישים ידו הימנית קפוצה והוא מניף אותה מעל ימין ושמאל כאילו יש חרב בידו. מרכז מבט בפני האויב.

לפתע צעקה מאחורי אלחנן, אלחנן לא מניד עפעף מרוכז בלוחם מולו. הלוחם מסיט עיניו לראות מה הצעקה ומרפה מדריכותו, זה מספיק.

אלחנן במהירות מניף את ידו הקפוצה חזק חופן חול עם אבנים בפני הלוחם המופתע. הוא מרים את ידו השמאלית בניסיון שוא להגן על עיניו ופניו. עיניו אמנם סגורות אך הוא מנסה להכות בחרבו בלי לראות. אלחנן בקלות מתחמק מהחרב, שולח בעיטה בדרך הלוחם. מכות בראשו ובבטנו. אוחז ביד עם החרב מכופף אותה, היד נפתחת והחרב ביד אלחנן. הלוחם מופל ארצה, שכוב על פניו כאשר חוד החרב בצוואר הלוחם המוכס. ציבור הלוחמים גועש ורוגש, ידיים נשלחות לאחוז בסכינים וחרבות, להציל את כבוד חבריהם מהבושות. השר מרים את ידיו ועוצר את לוחמיו.

להקשיב כולם. זהו אלחנן, הלוחם החדש שהתקבל לצבא המלך. איש שלא ינסה לפגוע בו.

אלחנן קם ופונה לשר. אני מבקש לצרף גם את ידידי יוסף, שהוא יד ימיני.

השר מהנהן בראשו, כן ראיתי אותו בפעולה.

יוצאים לדרך. השר מורה לאנשיו לתת לאלחנן וליוסף סוס לרכב עליו.

עולים על הסוס, יוסף פונה לאלחנן. הפחדת אותי, אתה לוקח משימות מסוכנות.

אלחנן שואל, מה הייתה הצעקה מאחורי.

אתה עמדת מול הלוחם עם החרב, אותו אחד שהכית בהתחלה התעורר ובא מאחוריך עם סכין לדקור אותך. זרקתי עליו אבן בראש והוא צעק ונפל.

תודה. הצלת את חיי, אני צריך אותך מאחורי.

יוסף לא מתאפק. ספר לי מה היו הגלגולים באמצע הקרב.

אלחנן מביט ביוסף בפליאה. אתה המומחה לתוכניות קרב, לא הבנת?

עשיתי גלגולים כדי לקחת חול ואבנים מהמדבר בלי שהאויב ירגיש.

יוסף מתפעל אך מוסיף ושואל, איך ידעת מתי הלוחם תוקף אותך מאחור? ראיתי שהפלת את עצמך בדיוק בזמן.

זה שמולי גילה לי. ראיתי בפניו ובעיניו מה נעשה מאחורי. אני אלמד אותך, אבל צריכים לצאת לדרך. תתפלל שנצליח בדרכנו החדשה, שנעזור לאחינו באשר הם, להצילם מידי אויביהם.

מצטרפים לשיירה ומתקדמים. מגיעים לאכסניה השר קורא לאלחנן לשיחה.

אני רואה שאין כמוך לוחם בעולם. אני חושב שהמלך ירצה אותך לעצמו ואומנם אתה ראוי להיות שומר

למלך. אבל אתה צריך להיות יותר חכם. עשית לך אויבים. את הלוחם שבא אליך בחרב היית צריך להרוג.

עשית טעות.

אלחנן משיב, הוא לוחם טוב לא רציתי לאבד לך לוחם.
אם כבוד השר יעזור לי אפשר לתקן את הטעות. האם תהיה מוכן להעלות אותו בדרגה או לתת לו תפקיד חשוב.

כן, אני חשבתי למנות אותו מפקד על עשרה לוחמים.
אם כן תרשה לי לדבר אל חיילך לפני היציאה.
השר קורא לחייליו. אלחנן עומד מולם וקורא ללוחמים שנלחמו בו.
הם יוצאים מבווישים לא מבינים מה עומד להיות.
יוסף. פונה לכולם. אני דיברתי עם השר ואמרתי לו שאני מתפעל מגבורת לוחמיו, עד שהייתי צריך להשתמש בתחבולות כדי לנצח. על כן ביקשתי מהשר למנות את רשיד למפקד על יחידת קרב בת עשרה לוחמים ופליד יהיה סגנו, אני גם אגלה להם סודות לחימה שרק היהודים יודעים.
קומת רשיד נזקפה ופניו אורו על כבודו שחזר ועל תפקידו החדש, אשר שכרו בצדו. אלחנן ניגש אליהם ולוחץ לו את ידו ויד חברו, הם נענים בשמחה ומצרפים גם את יוסף לאחוות לוחמים.
השר מורה לעלות לסוסים. קורא לאלחנן, אני רואה שאתה גם חכם גדול, אתה תצליח בצבא המלך.
הנערים עולים על הסוסים בדרך לארמון המלך, לעמוד לימין אחיהם, בפיהם תפילה שיצליחו בשליחותם ויוכלו לשמור את יהדותם.

סיום

לאחר 15 שנים. לילה שקט, כולם בבתים נמים את שנתם.
דמות בודדת הולכת ברחוב. נעצרת בפתחי הבתים להתבונן אם יש מזוזה.
באחד הבתים מנצנץ אור חלש. נער עברי ששמו צבי, לומד תורה. חוט של חסד משוך עליו, בידו עלים לקריאה והוא חוזר על לימודו.
דפיקות על הדלת.
צבי קם בזריזות כי אמא ישנה. מי זה באמצע הלילה.
פותח את הדלת. בפתח דמות לא מוכרת, לבוש בגדי חיל בצבא המלך.
מה קרה באמצע הלילה.
לפי המזוזה אני רואה שאתה יהודי. תבוא איתי מהר.
למה ולכן לבוא, למה לא מחר ביום?
אני נערו של קצין יהודי בצבא המלך. הוא שלח אותי לחפש יהודי לעזרה, הוא מבקש שתבוא עכשיו דחוף הוא כתב לי פה משהו למסור לך כדי שתבוא. צבי מתבונן בכתב, כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך יהוה לעשות צדקה. צבי מבין מיד, השבת פרשת וירא, יהודי ירא שמים צריך עזרה. מיד אבוא.
אמא מתעוררת מהרעש, צבי, מי זה באמצע הלילה, לאן אתה הולך?
לא יודע. האיש אמר שיהודי צריך עזרה דחוף, הוא נשמע לי אמיתי.
לך לשלום בני ותחזור לשלום, היזהר והישמר.
הולכים במהירות ברחובות חשוכים.
מגיעים לאכסניה. הכל כבר נמים את שנתם. החיל נכנס חרישית ומסמן לבחור להיכנס אחריו. עולים

במדרגות. פותחים את הדלת ונכנסים.

נר מאיר את החדר. בצד עומדת מיטה, עליה דמות שכובה. החיל לוקח כיסא ומושיב את הנער ליד המיטה. הדמות במיטה מתיישבת מעט.

ברוך הבא, מי אתה.

ברוך הנמצא, שמי צבי ומי אתה.

אני יהודי המשרת בצבא המלך. מכירים אותי בשם חנון. הייתי מפקד בצבאו האישי של המלך. באתי לחפש את משפחתי ופה תקפה אותי מחלה. אני מכיר את המחלה ויודע שימי ספורים. אני מבקש לסיים את חיי בין יהודים וכמו שכתבתי לך לצוות לביתי ולהיקבר כיהודי.

בעל האכסניה יודע שיש איתי כסף. אם יקרה לי משהו הוא יקח את הכסף. על כן קראתיך, כי רצוני שכספי יגיע למשפחתי או לפחות לבני עמי.

החיל שקרא לך לכאן, יצא מחר לקרוא לידידי יוסף ואני אשאר לבד.

אני מבקש שמחר בבוקר תבוא לכאן. תפנה לבעל האכסניה ותגיד לו ששמעת שאביך חנון, שוכב חולה באכסניה.

בעל האכסניה יראה שיש לי משפחה, הוא יעז לקחת את הכסף. כך תציל אותי וכספי ילך לבני עמי.

עכשיו קח את המטבעות שעל השולחן. מחר תקנה לך בגדים, תתלבש כעשיר ותביא איתך משרת גוי, כדי שיתקבלו דבריך. תביא איתך גם רופא וגם תן מטבע לבעל האכסניה.

הנער שותק, מהרהר מחפש פיתרון.

החולה שואל בחשש, האם אתה מוכן למלא בקשתי?

אני מחפש פתרון. אני מבין שיש מצווה גדולה לעזור לך ואני רוצה לעזור. מחר אני אביא רופא ואוכל כשר חם ואדאג לך, אבל אני לא יודע אם בשביל להציל כסף מותר לשקר. יעקב אבינו רימה בלי לומר שקר גמור, אני מחפש פתרון.

החולה מופתע. שותק עוצם עיניו וחושב. קורא לצבי. תתקרב, קשה לי לדבר.

יש פתרון. תחילה אומר לך את ההלכה למה מותר לך. אתה יודע שפיקוח נפש דוחה את כל התורה. כאשר יש יולדת בשבת והיא מבקשת שידליקו את הנר, מדליקים לה את הנר בשבת כדי שתתיישב דעתה, אף אם אין צריכים לנר.

אם אדע שממוני ילך למלכות ולא לבני עמי, צערי יגדל ויכבד עלי את החולי. לכן כמו שמותר לחלל שבת כדי שלא יכבד החולי, כך מותר גם לשקר.

צבי מחייך אני רואה שאתה יודע תורה. עכשיו שלימדת אותי הלכה אני יכול לקרא לך אבי. שהרי כאשר אליהו עלה למרום עמד תלמידו אלישע הנביא וקרא, **אָבִי אָבִי רֵכָב יִשְׂרָאֵל ופָּרְשִׁיו**. הוא קרא לו אבי, כי אליהו לימדו תורה. אחרי שלימדת אותי את ההלכה הזאת אקרא לך אבי וזה לא שקר.

החולה רגוע. אל תשכח, תגיד לבעל האכסניה שאביך חנון קצין בצבא המלך, נמצא כאן.

הבחור לוקח את הכסף מהנהן בראשו ויוצא.

בדרך חזרה, מחשבות רצות בראשו. סיפור מוזר, יהודי בצבא המלך וגם חכם בתורה. בודד ללא משפחה, הלך להיות שומר למלך. מצווה גדולה לעזור לו, אבל איפה המשפחה שלו איך שמר על היהדות, שבת וחגים.

הבוקר אור. האמא קוראת, צבי קום לתפילה מאוחר. ספר לי מה היה בלילה?

צבי קם נוטל ידיים טרוד במחשבות, מספר לאמו את קורות הלילה.

עוד סיפור מני רבים של אובדן יהודים בעולם. אך לא ידח ממנו נידח ויהודי בימיו האחרונים זוכה לחזור לעמו.

אמו מזרזת אותו, תתפלל בזריזות. בזמן שאתה מתפלל, אני אכין מעט תבשיל לחולה, שיאכל אוכל יהודי חם. מצווה לעזור ליהודי חסר אונים.

צבי מתפלל בזריזות, לוקח את התבשיל, ופונה לשוק. שוכר עבד, קורא לרופא והולכים לאכסניה.

דפיקות חזקות על הדלת. בעל האכסניה מגיע בבהילות, מה הדפיקות?

שמעתי שאבי חנון, קצין בצבא המלך שוכב אצלך חולה.

, מי אתה?

אני בנו ושמי צבי, הבאתי רופא.

בואו תכנסו.

קח מטבעות על החשבון ותדאג לו לתנאים הכי טובים.

בעל האכסניה מאוכזב, אבל לוקח בשמחה את הכסף. טוב מעט ביד.

דופקים ונכנסים. החולה ער, ממתין להם.

שלום צבי, בני היקר.

הרופא עוצר את צבי. אל תתקרב יתכן שהמחלה מדבקת.

הרופא מתבונן בחולה, בודק ובוחן את העיניים. שותק וחושב.

לוקח את צבי לצד. המצב לא טוב שלבים אחרונים של מחלה קשה, הוא כנראה נדד לארצות נידחות ונדבק

במחלה. אין מה לעשות, נותרו לו עוד ימים ספורים.

צבי לא מכיר את היהודי, אבל עיניו מתמלאות דמעות. הרופא אומר אני מצטער. אני יודע שזה כואב שאביך

במצב כזה, אבל הייתי חייב להגיד לך.

יש לי פה אוכל שאימי עשתה. לתת לו?

כן הוא יכול לאכול הכל. הרופא מקבל תשלום והולך.

צבי פונה לחולה, שב תאכל. הנה ארוחה יהודית חמה, אימי הכינה תבשיל טעים.

החולה אוכל במאמץ גדול. לוחש לצבי, אין לי תאבון אבל האוכל מאד טעים, מזכיר לי את המאכלים מימי

הילדות.

שב בני, אמרת ששמך צבי, זה שם לא רגיל למה קראו לך צבי?

צבי מחייך. כולם שואלים אותי על השם הזה, אבל אימי חלמה על צבי לפני שנולדתי ולכן קראה לי צבי. אני

התרגלתי לשם צבי ואני שמח בו.

צבי מתבונן בחולה ושואל, איך חיית בין הגויים כיהודי, מה אכלת, מה עם תפילות ושבת חגים ויום כיפור.

סיפור ארוך רק אומר לך שלא אכלתי מאכלות אסורים. הייתי עם חבר יהודי, ואתנו בארמון היו חנניה מישאל

ועזריה. אכלנו זרעים פירות וירקות. בשבתות וחגים שחטנו עופות וכבשים ובישלנו ואכלנו אוכל כשר. שמרתי

על השבת החגים ויום כיפור. המלך ידע שאני יהודי והניח לי ללכת לשוב יהודי בחגים, כי ידע שאני נאמן לו

ובזכותנו הצליח במלחמות.

דע לך שבזכות היותי קרוב למלך הצלתי הרבה יהודים ומנעתי גזרות מקהילות רבות. לפני שבועיים קיבלתי

מהמלך רשות לבקש את משפחתי והגעתי עד לכאן.

שאלת על לימוד תורה. חזרתי על התורה שלמדתי בנעורי ולא שכחתי דבר. למדתי עם חברי החייל היהודי,

ומדי פעם היינו מגיעים לקהילות יהודים ולומדים איתם תורה.

צבי מביט בחייל ומחשבות חולפות בראשו.

אני מחפש את אבי. והוא את משפחתו, בעקבות החורבן יש אלפים כמונו. אבל אולי זה אבי. אם אשאל ישירות

והוא אינו אבי, אצער אותו חנים, והוא חולה ולא טוב לו להתרגש.

לפתע עולה רעיון במוחו.

אני ראיתי שאתה תלמיד חכם ואתה גם שוחט. אולי אתה גם מבין בכתיבת תפילין.

החולה משיב, כן בנעורי למדתי וכתבתי תפילין ומזוזות.

יש לי תפילין שצריכות בדיקה, האם תוכל לבדוק.

החולה שמח לגמול טובה לנער. כן, תביא אותם.

צבי ממהר לביתו.

שלום אמא, אני ממהר.

שלום בני הכל בסדר?

כן, החולה אהב את התבשיל.

סיפר הנער לאימו אודות האיש. מזדרז לקחת את התפילין לחוש לאכסניה.

רחל מהרהרת אולי זה... חכה בני, אבוא איתך. אחכה בחוץ ואתפלל לרפואתו, אבל תשאל ממנו את שמו

העברי ואת שם אביו.

לאחר שצבי יצא נותר החולה, שוכב ממתין מלא הרהורים.

איך עברו חיי. אמנם יצאתי בשליחות חשובה, ואמנם הצלתי הרבה יהודים, אבל אילו נשארתי עם אשתי, יכול

היה להיות לי בן כמו הבחור צבי. בחור חמד, יפה עיניים חכם בתורה ואוהב חסד. עכשיו מה אני משאיר אחרי,

כסף וזהב ואשה עגונה שלא הצלחתי למצוא.

הוא מתעשת ולוחש לעצמו, אין לי טענות כי נסתר דרכי ה'. כל חיי עודדתי אחרים ולימדתי אותם שאין

להתיימש מן הרחמים. חיינו ביד ה' והכל לטובה, אולי ה' ירחם עלי. לסוף ימי נותרו מספר ימים, היד ה' תקצר

מלהושיע?

דפיקה בדלת.

כבר מכיר את הדפיקה. תכנס.

צבי ניגש לחולה, שלום עליכם.

שלום וברכה, הבאת את התפילין אני רואה. יש סכין חדה בתרמיל, תפתח את התפילין.

האם בפתח שומעת את קול החולה, נדמה לה שהיא מזהה את הקול. בשקט ובהחבא, היא מתקרבת למיטת

החולה.

הנער בזריזות פותח את התפילין, מוציא קלף אחד מתוך בית התפילין, מושיט אותו לחולה.

החולה מבקש, תפתח את החלון שיכנס אור. במאמץ גדול מתרומם ומסתובב לעבר החלון.

מביט בקלף המגולגל ממשש אותו מופתע ומהורהר, ממלמל לעצמו זה עור של צבי. מתחיל לקרא, שמע

ישראל... אומר לצבי, הכתב יפה מא.. לא גומר את המילה.

עוצם את עיניו. פותח אותן ומביט שוב בכתב ולא מאמין.

לפתח פונה לצבי ובקולו נשמעת תקיפות. מאיפה לך התפילין האלו.

קיבלתי אותם מסבי ז"ל לפני שנפטר.

איפה אביר.

לא יודע. למה אתה חוקר.

אני חוקר, כי אני מכיר את התפילין. אבי שחט את הצבי ועיבד את העור, ואני כתבתי את התפילין האלו לאבי.

מה שם אמך.

שמי רחל, נשמע קולה הרועד של האם.

כן אלחנן בעלי היקר, זאת אני רחל אשתך וזה בנך צבי.

אלחנן במאמץ מושיט יד לבנו, צבי נופל על צווארי אביו.

אלחנן נותן לדמעותיו לזרום. דמעות חבויות במשך שנים של איפוק ציפייה ותפילה, יורדות על לחייו ומתערבות בדמעות בנו.

רחל, דמעות של שמחה ועצב בעיניה. מביטה למרום סוגרת את עיניה ומברכת. ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו לזמן הזה.

אלחנן וצבי עונים אמן.

שלושתם חושבים על הברכה, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. כמה חיכינו לרגע הזה. אך חיכינו כדי לחיות יחד ולא כדי להיפגש לרגעי פרידה בלבד.

מחשבה שניה מיד עולה, כמה רכבות יהודים איבדו את משפחתם לנצח. אנחנו זכינו לאחד את המשפחה.

אמנם לימים ספורים, אבל עדיין כמה צריך להודות לה'.

רחל אומרת, אלחנן היקר, כמה התפללתי לרגע הזה לראות אותך ולשמח אותך שיש לך בן נפלא. עד לפני שנתיים, אביך ז"ל לימד אותנו תורה, הוא צדיק וחכם בתורה, רץ כצבי לעשות רצון אבינו שבשמים.

אלחנן ממלמל, מזמור לתודה...

קורא לאשתו, בואי קרוב ואראה פניך.

רחל מתקרבת נבוכה ומתביישת. בוחנת ומזהה את חתנה שנפרד ממנה לפני חמש עשרה שנים ועכשיו על ערש דווי.

כן זאת את רחל. כמה צער היה לי שעזבתי אותך עגונה. תמיד שאלתי וחיפשתי. השתדלתי לעזור לקהילות היהודים בתקווה שאת בניהם.

הראיני את פניך, למה את מכסה את מצחך מבעלך?

יש לי סיבה.

רחל היקרה בעלך מבקש, הראיני את פניך.

רחל מסירה את הצעיף.

אלחנן מתבונן ומתמלא עצבות. על מצחה של רחל סימן של חתך גדול.

מי עשה לך את הצלקת הזאת.

אני עשיתי.

את היית כל כך יפה, למה עשית לעצמך צלקת.

זה סיפור, שגם לצבי לא סיפרתי.

אלחנן מבקש, ספרי לי.

רחל רומזת לצבי והוא מגיש לה כיסא. היא מתיישבת ומספרת.

לאחר שיצאתם לשליחות, לקחנו את החשוב לנו ויצאנו להסתתר עד שיתברר מה קרה אתכם ועם רבינו גדליה ז"ל.

המושל וחבורתו רדפו אחרינו ותפסו אותנו. המושל לקח אותי ואמר לי, את תהיי אשתי. הבטיח לי עושר ומלוכה ושאר הבלים.

אמרתי לו אני יהודיה ולא אנשא לגוי.

הוא לא וויתר וניסו לשכנע אותי ולאיים עלי. לבסוף החיילים תפסו את אביך, שמו לו חרב על צווארו ואמרו לי,

אם לא תסכימי אנחנו נשחט אותנו.

לא ידעתי מה לעשות. הייתי מוכנה למות ולא להתחתן עם גוי, אך פתאום גורל חיי חמי היקר תלויים בי. הייתי במצוקה גדולה. לפתע ה' נתן לי עצה נפלאה.

חטפתי סכין מאחד השומרים שעמד לידי ובמהירות חתכתי את המצח שלי. פני נתמלאו דם ודמעות מהכאב. אבל שמחתי כי ידעתי שהוא לא יקח אישה עם צלקת במצח, ואולי גם הצלתי את אביך. המושל ראה זאת וחמתו בערה בו אהבתו הפכה לשנאה עצומה.

יהודיה בזויה קרא לי. אתם נהרגים ומושפלים עד עפר ונמכרים לעבדים, אבל לא מכבודכם להתחתן אתנו, אני מושל המחוז. העדפת להשחית את יופיך ולא להתחתן איתי. את תשלמי על כך בחיך. צעק לחייליו, קשרו אותה ברגליים לגמל ותגררו אותה על האדמה עד שתמות. הם תפסו אותי וקשרו את רגלי לגמל.

חרדה אחזה אותי וכל גופי רעד. הייתי מוכנה לכל מוות ולכל עינויים, רק לא זה. איך אגרר על האדמה, ובגדי יקרעו לעיני ישמעאלים ארורים.

לפתע הגיע פרש בבהילות ודיבר עם המושל בהתרגשות גדולה. לא ידעתי מה הוא מדבר. רק שמחתי על הדקות הספורות שנוספו לחיי. סגרתי את עיני והתפללתי על ה'. אני מתביישת לספר איך דיברתי אל ה' בסערת רוחי, ה' יסלח לי.

פניתי אל ה' ואמרתי. כל ימי חייתי בצניעות גמורה, כמו שרה אימנו. כיסיתי את עצמי, שאפילו קורות ביתי לא ראו את עורי. פניתי לה' בתחינה ובתביעה, אם אתה רוצה להרוג אותי, נפשי בידך. קח את נשמתי עכשיו, אין לי טענות ואני אודה לך. אך למה תעשה לי עוול, שעל ידי יתחלל ויתבזה כבוד בת ישראל לעיני הערביים הטמאים האלה. מה חטא מצאת בי.

אמרתי לה', אני מתחננת ומבקשת צדק. שרגעי האחרונים לפני מותי, יהיו בצניעות כמו שחייתי כל ימי חיי. לפתע שמעתי קול זעקה מרה. פתחתי את עיני ומבעד לדם הנוטף על פני, ראיתי את המושל מדבר עם השליח בסערת נפש. לפתע המושל פנה אלי במהירות, ותוך כדי הליכה שלף סכין גדולה. הייתי בטוחה שהוא עומד להרוג אותי. סגרתי את עיני והודיתי לה' ששמע את תפילתי וחיכיתי בשלווה ובשמחה למוות.

אלחנן, אני רואה שאתה מצטער בגללי, אבל דע לך שאלו היו רגעים הכי יפים בחיי. הודיתי לה' מעומק ליבי כי ענה לתפילתי. הייתי מאושרת. אני אמות, ויתקדש שם ה' ושם ישראל על ידי. הגויים יראו שבנות ישראל אינן הפקר.

שמעתי אותו ממלמל לידי, ולא הבנתי מה מדבר. רק הודיתי לה' שריחם עלי, וחיכיתי למוות. הדקירה לא באה.

פתחתי את עיני וראיתי את המושל חותך את החבל ומשחרר את רגלי. בוכה מרה ומלמל, תסלחי לי תסלחי לי. את אישה קדושה. האלוהים שלכם העניש אותי. הוא הפיל את עצמו לפני והתחנן שאסלח לו. לא הבנתי מה קרה. אבל אמרתי לו אני סולחת לך. סלחתי לו כי בגללו זכיתי לרגעים מופלאים של קרבת א-להים.

הוא קרא לשתי נשים אמר להם לטפל בי ולדאוג לנו לאוכל ובגדים וחמור לדרך. הוא הוציא כיס עם מטבעות זהב ונתן לי. קרא לאנשיו והורה שמי שיפגע בנו דינו מות. שוב ביקש סליחה ועזב את המקום בדהרה. אח"כ אמרו לי, שהשליח סיפר לו שבנו שרכב על הגמל נדקר ונפל, אבל רגלו נשארה קשורה לגמל וכך נגרר

על פני המדבר. הוא הבין מיד שמהשמיים הענישו אותו, ומה שרצה לעשות לי עשו לבנו. לכן מיהר לשחרר אותי ולבקש סליחה.

אלחנן מביט באשתו בהתרגשות ובהערכה גדולה.

רחל היקרה והגיבורה. תמיד היית יפה, אבל היום אני רואה שאת היפה בנשים. אין כמוך בעולם אישה יפה, הצלקת על מצחך היא תכשיט נפלא שאין לשום אישה בעולם. תכשיט של גבורה ושל נאמנות לבעלך ולקדושת העם היהודי ולצניעות בנות ישראל. אני גאה בך ושמח שזכיתי להיות בעלך.

רחל היקרה תכשיט לא מכסים. אני מבקש, תראי אותו לבנות ישראל, ממך ילמדו כמה צריך למסור נפש על קדושת העם היהודי ועל הצניעות.

רחל מאושרת מורידה את ראשה בביישנות.

אלחנן מתאמץ ושואל בלחישתו, בני צבי סיפר לי שחלמת על צבי. האם ראית שרדפו אחריו והאם היה צולע. רחל מופתעת, נכון רדפו אחריו והוא צלע. איך אתה יודע? אפילו לצבי לא סיפרתי כי לא רציתי שיצטער. דעי לך שיוסף הנער שהצטרף לשליחות ואני, היינו במדבר בצהרי היום ללא מים ובסכנת מות. פתאום ראינו צבי צולע בורח ובן המושל וקסם רודפים אחריו על הגמלים, עד שגילו אותנו ואז הצבי הפסיק לצלוע, ורץ לדרכו. ממש היה שליח ה' להביא אותם אלינו.

בן המושל וקסם, רצו להרוג אותי ואת יוסף. אני גרמתי לקסם להרוג את הבן של המושל, בן המושל נדקר ואז נפל ונגרר אחרי הגמל. אחר כך הרגתי את קסם, שהרג את אביך.

הצבי הציל אותנו ואתכם, יפה שקראת לבנינו צבי. נזכור תמיד את הנסים שה' עשה עמנו.

נראה לי שמהשמים שלחו לנו רמז. אמנם עם ישראל עדיין בצליעתו. אך יבואו ימים כמו שהנביא חזה ועם ישראל ישוב לאלוהיו ולתורתו, ואז הצבי ישראל יפסיק לצלוע והגויים והרשעים לא ישיגוהו.

אני מודה לה' אשר גמלני טוב כל ימי חיי, והציל אותי הרבה פעמים ממות. ה' נתן אותי לחן וחסד בעיני המלך. עכשיו אני זוכה לראות אותך במלא יופיך, ואני זוכה לראות את בני. לא חלמתי שיש לי בן ועוד חכם בתורה, עדין נפש וגומל חסדים.

רעש בחוץ. צהלת סוס. דיבורים עם בעל האכסניה ופנימה נכנס בבהלה קצין לבוש בגדי צבא המלך בעיניו דמעות. אלחנן אחי היקר, אוי לי שאני רואה אותך בכך.

אלחנן מחייך, יוסף היקר אשריך שאתה רואה אותי בכך.

אמנם אני עומד לעזוב את העולם, אבל אני המאושר באדם.

מצאתי את אשתי וגיליתי שיש לי בן יקר, שמו צבי. זכיתי להיות בחברתך חמש עשרה שנים, אתה היית לי לרע אהוב ומסור, והצלת את חיי הרבה פעמים.

זהו בני צבי, בן יקר שזיכני ה'.

יוסף מתיישב. צבי מגיש לו לשתות.

הוא מביט באלחנן ובמשפחה ואינו יודע אם לבכות או לשמוח, אך הדמעות זולגות.

אלחנן קורא ליוסף, קולו כבר חלש ורועד. אני מבקש שתדאג לאשתי ולבני, אני חושב שכדאי שיעברו לאחינו הגולים הראשונים מגלות החרש והמסגר. שם בני יוכל ללמוד תורה מגדולי החכמים ולהיות גדול בישראל.

גם לך כדאי ללכת לשם. תמיד ביקשת ללמוד תורה וראיתי את אהבת התורה שיש לך והחכמה לרדת לעומקה. החולה מבקש לנוח. ההתרגשות והמאמץ החלישו אותו.

רחל נשארת ליד מיטת בעלה.

יוסף והנער יוצאים מהחדר.

יוסף פונה לצבי. זכית לאבא גדול בישראל, גיבור במלחמה וגדול בתורה. הוא לימד אותי תורה ולוחמה ואני תלמידו הנאמן. הציל אותי ועוד יהודים רבים וביטל גזרות רעות ושיחרר קהילות של יהודים מעבדות לחרות תוך סיכון חייו.

היה נאמן המלך ויועצו. הנביא ירמיה ניבא שבבל תכבוש את מצרים.

אמר י-הוה צבאות א-ל-הי ישראל הנני פוקד אַל אַמון מִנְא וְעַל פְּרָעָה וְעַל מִצְרַיִם וְעַל אֱלֹהֵיהָ וְעַל מַלְכֶיהָ וְעַל פְּרָעָה וְעַל הַבְּשָׁתִים בּוֹ: **(כז)** וְנִתְּתִים בְּיַד מִבְקָשֵׁי נַפְשָׁם וּבְיַד גְּבוּרָתָאֲצָר מֶלֶךְ כָּבֵל וּבְיַד עֲבָדָיו וְאַחֲרֵי כֵן תִּשְׁכַּן כִּימֵי קֶדֶם נָא י-הוה:

המלך האמין לנביא ותכנן את המלחמה. אנשי הצבא שלו העריכו שהמלחמה תימשך שלוש שנים ותעלה הרבה כסף והרבה הרוגים. בזכות התוכנית של אלחנן ושלי המלחמה נגמרה תוך ארבעה חודשים בלבד עם מעט הרוגים והוצאה מועטת.

במצרים היו הרבה יהודים וגם ירמיהו הנביא בניהם. אביך דאג שכולם יעברו לגור במקום אחת וכך הם נשארו בחיים וגם לא נלקחו לעבדים.

עודם מדברים ורחל יוצאת מהחדר פונה ליוסף. אלחנן מבקש שתיכנס.

לאחר מספר דקות יוסף יוצא וקורא לצבי להיכנס.

צבי נכנס לאביו שוהה מעט, יוצא וקורא לאימו.

האם נכנסת ויושבת. אני רואה שאתה עייף וצריך לנוח.

אין לי זמן לנוח. סיפרת לי על הנערה שאת רוצה לבנינו היקר ואת שיבחת אותה מאד. גם סיפרת לי שהם משפחה של חסד ושעזרו לכם מאד. דיברתי עם צבי והוא אומר שמה שתגידי לו הוא יעשה. אני חושב שתראי לו את הנערה מרחוק, אם תמצא חן בעיניו, תקראי לאביה ואדבר איתו. רק מהרי חושי.

לאחר שעתיים נכנס זכריה, אבי הנערה.

הוא מתיישב מול החולה, הם מחליפים מבטים. לשניהם חולפת אותה מחשבה, איפה ראיתי אותו?

לא נזכרים. הזמן קצר, עוברים לנושא החשוב.

אתה מכיר את בני צבי, האם היית רוצה אותו חתן לבתך נועה?

אני מכיר אותו והייתי מאד רוצה אותו לחתן. אתה זכית בבן יקר חכם בתורה בעל עדינות נפש ואני אוהב אותו מאד גם בתי נועה ראתה אותו והיא מתביישת אבל הבנתי שהיא רוצה. רק אשתי לא מוכנה. היא לא רוצה בחור שרק לומד.

מה היא רוצה, בחור שעובד?

לא. היא רוצה בחור שידע ללחום. היא אישה מאד טובה, אבל היא אומרת שהיא תיתן את הבת, רק למי שידע ללחום. אני לא רוצה לכפות עליה ואני אוהב עצות.

בתי נועה אמרה לאמה: מה שתאמרי לי אעשה, רק אומר לך כי נפשי חשקה בבחור שלומד תורה. אני מוכנה להתמסר לבית ולילדים ולחיות בדוחק רק שילמד תורה.

אמרתי לאשתי. ראי את רחל הצדיקה היא יודעת מה העיקר. ראי באיזה מסירות נפש ודוחק, מגדלת לבדה את בנה צבי, כדי שיהיה גדול בתורה. היא יודעת מה יותר חשוב, תלמידי ממנה.

מה קרה שאשתך כה נחושה בדעתה?

פעם היינו בסכנה ושידדו אותנו והייתי חסר אונים ולא יכולתי להציל אותה ורק ה' עזר, אך מאז יש לה פחד. אלחנן מתאמץ לדבר, ספר לי מה היה.

לפני 15 שנים, כאשר יצאנו לגלות הגעתי עם אשתי שהייתה מעוברת בבתנו נועה לגשר על הירדן, שם על

הגשר היו...

אלחנן קוטע אותו... היו שלשה שודדים.

שניהם נזכרים, חיבוקים בזהירות ונשיקות אוהבות.

אתה הצלת את חיינו, עברנו את הירדן והגענו לכאן בשלום. הכסף שלקחת מהשודדים השתמשתי לעזור לאחים נזקקים וגם למשפחתך עזרנו.

אני ארוץ ואספר לאשתי היא תשמח בחתן, בלי תנאים.

לאחר זמן קצר חוזר כולו נרגש. פלא פלאים השגחת ה'. לפני שהתחלתי לדבר עם אשתי היא פתחה ואמרה. החלטתי שאני כן רוצה את צבי כחתן לבתנו.

שאלתי מה קרה.

היא סיפרה שבאה לכאן לראות, אם רחל צריכה עזרה. ואז ראתה את צבי והיה נדמה לה שהיא רואה את הבחור שהציל אותנו בגשר, היא ראתה בזה סימן מהשמים שזה השידוך. כאשר סיפרתי לה מי אתה, היא התרגשה ואמרה כל אשר תגיד נעשה.

הבת נרגשת ואני מאושר.

לאחר יומיים ארוסין שמחים, אך הכל יודעים כי אבי החתן לא יחיה עד החתונה. לאחר ימים ספורים, אלחנן רגוע ושלו, עלתה נשמתו למרומים ונקבר בקבר ישראל. לפני פטירתו, עוד השאיר תוכניות לדאוג לבנו ולאשתו.

ינחני במעגלי צדק למען שמו

לאחר חודשיים. והללויה קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה.

החתן צבי בן אלחנן, עם הכלה נועה הצנועה והצדיקה.

לאחר עוד חודשיים. והללויה קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה.

החתן ידידנו יוסף, הכלה עם התכשיט הנפלא, רחל.

השדכן, חביבנו צבי בן הכלה רחל, בשליחות אביו.

סעודה, שירים ושמחה גדולה.

החתונה, סמל לגורל העם היהודי. הבית הראשון נחרב, ובשמחה מקימים את הבית השני.

יומיים אחרי החתונה, חשובי הקהילה היהודית נאספים לסעודת שבע ברכות.

אצל החתן שירים ושמחה ודברי תורה.

החתן שולח וקורא לצבי שאבל על אביו ונמצא בחוץ.

צבי מגיע. צא נא החוצה ותקרא למי שנמצא בחוץ ונחבא בחשך, שיכנס פנימה. תאמר לו שהחתן מחכה לו.

צבי לא מבין, אבל החתן אמר.

יוצא לפתח הבית ואל הרחוב. בחוץ דממה ואפלה, איש לא נראה. קורא לתוך החושך, מי בחוץ. שוב קורא מי בחוץ, בוא תכנס, מחכים לך.

כצפוי, אין תשובה. הוא נפנה להיכנס אך לפתע רעש צעדים, ומתוך הצללים מופיע נער צעיר נבוך. איך ידעת שאני בחוץ?

לא ידעתי. בוא תכנס, החתן אמר לי לקרוא למי שנחבא בחוץ בחושך. אתה מופתע, אבל אני יותר מופתע

ממך. אני לא אוכל לשבת אתך, כי אני אבל על אבי. אבל תשב ליד החתן. מה שמך?

שמי ישראל.

צבי לוחץ את ידו בחמימות, שמי צבי. שנינו קשורים, הפסוק אומר הצבי ישראל... (מסיבות מובנות צבי העלים את המשך הפסוק... על במותיך חלל).

האורח נכנס בהיסוס. החתן קם וקורא לו לבוא לשבת לידו.

ברוך הבא חיקיתי לך. בוא טול ידיים ותאכל אתנו.

ישראל לא ממהר, מאחל לחתן מזל טוב ושואל, איך ידעת שאני בחוץ.

יוסף מהורהר, נזכר איך לפני 15 שנים גם הוא עמד מחוץ לבית.

עונה לנער: גם אני הייתי בחוץ.

הנער לא מבין.

אתה עייף ורעב. תאכל ותשיר עם הציבור ותשתתף בשמחה. מחר בבוקר אספר לך איך ידעתי שאתה בחוץ, ואתה תספר לי על עצמך.

הנער אוכל ונהנה מהמעדנים ומהאוירה. הרבה חודשים לא אכל סעודה כזאת.

דברי תורה, שירת חתנים מרנינה.

אצל הכלה, הנשים נרגשות. רחל זוכרת את בקשת אלחנן ומגלה את אות הגבורה שבמצחה.

הנשים רואות נבוכות, לא מדברות ובושות לשאול.

רחל מחייכת, קוראת להם להתקרב. היא מספרת על קורות אותם ימים. על הנסיון הקשה שעמדה בו, ואיך

זכתה לתכשיט שבמצחה. על ההשגחה הנפלאה ועל ההצלה הגדולה שנתגלגלה ע"י הצבי ואלחנן, בעלה

הראשון.

הנשים מתרגשות, שמחות ומורידות דמעות. מסדרות היטב את המטפחות, מושכות את השמלות עד קצות

האצבעות, מקבלות על עצמן להתחזק בצניעות, להיות סמל לבת ישראל קדושה ההולכת בדרכי אימותינו שרה

ורבקה רחל ולאח.

הכלה רחל מאושרת, יש שכר לפעולתה.

אצל הגברים.

הנער עסוק באוכל.

יוסף מתבונן בנער. נראה עליו שמבלה את חייו בנדודים.

תספר לי, מי אתה.

שמי ישראל, אני יתום. אבי נהרג בזמן החורבן ואימי ילדה אותי לאחר החורבן. לפני שנתיים אמי נפטרה

ממחלה ואני חי על ההרים. לפעמים רועה צאן, ועוד עבודות, שמח בחלקי.

יוסף תפוש מחשבות. כך הייתי לפני 15 שנים. נער אובד על ההרים, בלי תוכן ובלי תכנית. אלחנן ז"ל קרב אותי

ליהדות ולחיי תורה ושילב אותי בתוכנית החיים של בורא העולם. בחסד ה', היום אני מקים את ביתי.

מתבונן בנער ומהרהר, איך אחסוך לנער עוד שנים של נדודים?

בלי משים עם זכרונות העבר, דמעה יורדת מעינו.

הנער רואה את הדמעה, ונבהל. מה לדמעה בשעת שמחה, אוי לי מה עשיתי. הכנסתם אותי לשמח חתן וכלה

ועשיתי להיפך. אני יודע לשיר ולרקוד, אם תרשו לי אני אשמח אתכם.

יוסף מחייך, אל תדאג אני שמח, זאת לא דמעה של עצב. מאוחר כבר, תאכל לשובע. תישן פה הלילה ומחר

אספר לך.

ישראל מסרב. לפני עוד דרך ארוכה, לא אוכל לישון כאן.

אם תלך לעולם לא תדע איך ידעתי שאתה בחוץ, ולא תדע למה ירדה דמעה מעיני.
עוד אומר לך, אתה נודד פה בין יהודים וארץ מיושבת. בגילך שוטטתי במדבר יהודה, ישנתי על סלעים בין אריות וזאבים, ניצלתי מאויבים ומזיקים. אני יכול לגלות לך איך לשרוד במדבר, איך לשתק כלבים שלא יזיקו לך, ועוד דברים.
הנער מחייך. אתה סוחר טוב, אבל מה אוכל לתת לך בתמורה.
יוסף עונה. בידך לתת לי מתנה, יקרה יותר מכל מה שנתנו לי לחתונה. מחר אומר לך.
ישראל לא מתכנן להשאיר על כן מבקש, תאמר עכשיו.
יוסף מתפטר, אגיד לך ברמז.
בתיה בת פרעה ירדה לרחוץ ביאור וראתה את התיבה שטה על היאור ובתוכה משה התינוק. היא התאמצה והושיטה את ידה ומשתה אותו מן המים, כך הצילה את משה רבינו.
בתיה רצתה לתת לו שם. אך במקום לקרא לו משוי, כי משתה אותו, היא קראה לו משה. אתה יודע למה?
ישראל בקושי מכיר את הסיפור, מהנהן בראשו שאינו יודע.
היא קראה לו משה, כדי שכל חייו יזכור, שבתיה משתה אותו ותפקידו להיות משה את האחרים. כך זכינו למשה רבינו שבתיה הצילה אותו והוא הציל את עם ישראל משעבוד מצרים.
יוסף רואה, שישראל לא כל כך מבין מה הקשר. מחר בבוקר אני אסביר לך יותר, עכשיו זה זמן של שירה ושמחה ואוכל טעים.
ישראל אוכל בשקט. מהורהר, מנסה להבין מה יוסף רומז לו. הוא רגוע ושמח, להיות חלק מבית יהודי חם, עם יהודים מאירי פנים.
ניגונים נפלאים, ברכת המזון ושבע ברכות לחתן ולכלה.
השעה מאוחרת והאורחים נפרדים מבבלי השמחה.
בפתח הנשים, הכלה נפרדת מהאורחות. הנשים הנרגשות מתפעלות מהכלה הפשוטה והגיבורה, נושקות את תכשיט הגבורה שבמצחה, ונפרדות לשלום. יוצאות מהבית, ומגבבות דמעות.
החתן בפתח הבית נפרד מהאורחים החשובים, שופעים ברכות ואיחולים. מחפש את צבי, אך הוא לא נראה.
ישראל בוחן וחושב איך יצא בלי שיבחינו בו.
אמנם נחמד פה והאנשים טובים יש גם אוכל טעים ובשפע, אבל כבר התרגל לחיי בדידות במרחבים להשתלב בבריאה הנפלאה. הוא חושש כי ירגיש כלוא בבית של זרים, אף אם הם יהודים טובים מאירי פנים.
יש לו תוכנית והיא מבצע אותה.
הכל פניהם אל הפתח. ישראל מתחמק לאחורי הבית, אל החצר האחורית.
יוצא מהבית לחצר החשוכה, פונה אל השער הפונה לרחוב אך לפתע, נעצר.
הוא שואל את עצמו, למה אני בורח, וממה אני מפחד? האנשים נחמדים החתן הבטיח לגלות סודות הישרדות ואיך להינצל מכלבים. צבי הבטיח שילמד אותי תורה, למה אני לא נשאר?
הוא יודע שהוא עומד על פרשת דרכים שתקבע את כל גורל חייו. בליבו מלחמה פנימית חזקה, האם לחזור לבית, או לברוח אל ההרים?
לבסוף מחליט, טוב לי איך שאני, לא הרעתי לשום אדם. התרגלתי לחיות על ההרים עם עיזים ורועים, נהנה מהמרחבים. אלך לי עכשיו, אחזור לכאן פעם אחרת.
משהחליט, חוצה בוריות את החצר האחורית אל השער הפונה לרחוב.
מביט לאחור מחייך לעצמו, אף אחד לא הרגיש שיצא לחצר. אמנם שמח שהצליח אך בליבו פנימה, הוא קצת

עצוב ומאוכזב. החתן וצבי הפצירו בו להשאיר, אך לא מנעו ממנו לברוח מהבית.
הנה עובר את השער והוא כבר בחוץ... נופל לתוך זרועותיו הפשוטות של צבי.
ישראל אל תיבהל. צבי מניח ידו על כתפו של ישראל, מפנה אותו חזרה לבית. אחי היקר, אני מחכה לך כבר הרבה זמן בחוץ בקור, החתן אמר לי שאתה תצא מפה. בוא תגיד לו שלום, ונתארנן לשינה.
ישראל המופתע מובל לתוך הבית. בליבו פנימה, מודה לה' על כישלון נסיון הבריחה ומתפעל מחוכמתו של יוסף החתן שקורא את מחשבותיו ואת תכניותיו.
החתן אמר לי להכין לך מיטה נוחה, אבל אל תדאג, אם תרצה תישן על האדמה כמו שאתה רגיל.
הנער נרגש ונבוך. הוא רואה את האחוזה בין צבי ליוסף החתן, הוא נרגש ורוצה להצטרף לחבורה הקדושה.
ידו האבהית של צבי על כתפו מרעידה את גופו, יתמות ובדידות נמחקות בכוח האהבה והידידות. בחשכת הלילה עיניו בורקות מדמעות. הוא אינו יכול לדבר.
הלילה יהיה לו קשה להירדם, מחר יתחיל חיים חדשים, יזכה ללמוד את התורה הקדושה, הוא לא מעיז לחשוב אבל אולי גם הוא יזכה להקים בית יהודי חם ושמח לקרב אחים צעירים ולהאיר את דרכם בחיים.
במעגל, כל סיום הוא התחלה
דוד המלך ביקש מה', "ינחני במעגלי צדק למען שמו." מעגלים של צדקה וקרוב לבבות. מעגלים של חסד ועזרה, של מצווה ושמחה, מעגלים של לימוד תורה, ומעגלי השגחה מופלאה על עם הבחירה, הכל למען שמו יתברך.
דוֹמָה דוֹדִי לְצָבִי אוּ לְעֶפְרָיִם
הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחֵר כְּתִלְנֹו מִשְׁגִּיחַ מִן הַתְּלָנוֹת מִצִּיץ מִן הַתְּרָכִים,
לאחד לבבות יהודים, לקבץ נדחים ורחוקים, להשיב בנים אהובים לשולחן אביהם שולחן מלכים.
כדי שיתגדל ויתקדש שמו הגדול.

[וידאו: images/pixel/pixel.gif]

**זכות לימוד התורה בנוסח תימן ושימור המסורת והחייאת מורשת תימן
תעמוד לתורמים היקרים נאמני עדת תימן לברכה והצלחה ישועה ורפואה ומילוי כל משאלה.**

תרום בשמחה ללימוד ילדי תימן

להפקיד או העברה בנקאית לחשבון הת"ת: מבשר טוב, בנק מרכנתיל, סניף גאולה 635 ירושלים. מספר חשבון 55631

לפרטים נוספים להתקשר לטלפון [050-4148077](tel:050-4148077) תזכו למצוות עם שפע ברכה והצלחה.

אם יש בקשה מיוחדת לתפילת הילדים [שלחו הודעה](#). אפשר גם בווטסאפ 054-2254768

מתימן יבוא הישיבה המרכזית לבני עדת תימן. ירושלים רחוב תרמ"ב 6. טלפון: 02-5812531 דוא"ל: mtyavo@gmail.com פקס: 077-

4448207 חשבון בנק הדאר: 4874867

מבשר טוב - ת"ת לבני עדת תימן רחוב יחזקאל 46 ירושלים. גני ילדים רחוב ארץ חפץ 112 כניסה ב ירושלים.

דוא"ל: mtyavo@gmail.com

לייבסיטי - בניית אתרים